

Ministerstwo Gospodarki

Informacja o realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych

Stan na 31 grudnia 2011 r.

Warszawa, maj 2012 r.

Spis treści

<i>Synteza</i>	3
1. <i>Wprowadzenie</i>	4
2. <i>Lokalizacja i obszar specjalnych stref ekonomicznych</i>	5
3. <i>Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych</i>	9
4. <i>Spółki zarządzające specjalnymi strefami ekonomicznymi</i>	26
5. <i>Podsumowanie</i>	37
<i>Mapa specjalnych stref ekonomicznych w Polsce</i>	48

Synteza

Niniejszy dokument został przygotowany w związku z art. 26 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o sse”, który nakłada na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania Sejmowi informacji o realizacji ustawy o sse wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu.

Dokument ten zawiera informacje dotyczące funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. i obejmuje następujące zagadnienia:

- lokalizację i stopień zagospodarowania każdej ze stref,
- efekty funkcjonowania stref,
- działalność spółek zarządzających strefami.

Efekty istnienia specjalnych stref ekonomicznych przedstawione zostały z uwzględnieniem liczby udzielonych zezwoleń, utworzonych miejsc pracy, wartości i struktury branżowej zrealizowanych inwestycji oraz krajów pochodzenia kapitału.

W 2011 r. łączny obszar stref wzrósł o blisko 939 ha, tj. do poziomu 15 046 ha. Średni stopień jego zagospodarowania wyniósł 61%. W roku ubiegłym wydanych zostało 188 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie stref. Ich liczba była o 6% wyższa niż w roku 2010. Przedsiębiorcy zainwestowali 6,45 mld zł, co oznacza wzrost inwestycji w stosunku do roku poprzedniego o 8,8%. Liczba miejsc pracy zwiększyła się o 16,79 tys., tj. o 7,5%. Zainwestowany w strefach kapitał w 75% pochodził z sześciu krajów: Polski, Niemiec, USA, Holandii, Japonii i Włoch. Największe nakłady poniosły firmy z branży motoryzacyjnej (25,0% wydatków inwestycyjnych). Kolejne miejsca zajęli producenci wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (10,0%) oraz przedsiębiorstwa produkujące wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (9,4%).

Największa koncentracja branżowa charakteryzowała strefy: legnicką, katowicką i warmińsko-mazurską, w których na branżę wiodącą przypadło od 49% do ponad 55% zainwestowanych środków. W pierwszych dwóch z wymienionych stref dominował przemysł motoryzacyjny, zaś w trzeciej produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Analiza struktury branżowej w poszczególnych strefach i w ich otoczeniu wskazuje, że powstałe skupiska firm działających w tych samych, pokrewnych lub komplementarnych sektorach stanowią naturalną bazę do tworzenia i pomyślnego rozwijania klastrów.

W 2011 r. nakłady na budowę infrastruktury na obszarze stref wyniosły 343,4 mln zł, w tym wydatki spółek zarządzających strefami stanowiły blisko 29% i były niższe o 18% w stosunku do roku 2010. Pozostała część wydatków finansowana była przez gminy, gestorów mediów oraz Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad. W 2011 r. podmioty te przeznaczyły na rozwój infrastruktury o 5,6% środków więcej niż w roku 2010.

Obniżeniu wydatków na infrastrukturę przez spółki zarządzające towarzyszyło zwiększenie nakładów na promocję stref z 4,9 mln zł w 2010 r. do 6,0 mln zł w 2011 r., tj. o 22,4%.

1. Wprowadzenie

Specjalna strefa ekonomiczna to wyodrębniona administracyjnie część terytorium Polski, gdzie przedsiębiorcy realizujący nowe inwestycje mogą korzystać z pomocy regionalnej w formie zwolnienia od podatku dochodowego dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu.

W Polsce istnieje 14 specjalnych stref ekonomicznych, tj. strefy: kamiennogórska, katowicka, kostrzyńsko-słubicka, krakowska, legnicka, łódzka, mielecka, pomorska, śląska, starachowicka, suwalska, tarnobrzaska, wałbrzyska oraz warmińsko-mazurska. Na mocy ustawy o sse łączny obszar stref nie może przekroczyć 20 tys. ha. Na koniec 2011 r. powierzchnia wszystkich stref nieznacznie przekroczyła 15 tys. ha. Według aktualnie obowiązujących przepisów strefy będą funkcjonować do końca 2020 r.

Na terenach stref funkcjonuje kilka grup przedsiębiorców, wobec których stosowane są różne zasady udzielania pomocy publicznej:

- grupa MSP posiadająca zezwolenia wydane do 31 grudnia 2000 r.,
- grupa dużych przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane do 31 grudnia 1999 r.,
- grupa dużych przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane w 2000 r.,
- grupa dużych przedsiębiorców z sektora motoryzacji posiadających zezwolenia wydane do 31 grudnia 2000 r.,
- przedsiębiorcy, którzy otrzymali zezwolenia po 1 stycznia 2001 r., tj. po harmonizacji przepisów o pomocy publicznej z prawem Unii Europejskiej.

Zasady funkcjonowania przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane do końca 2000 r. określa ustawa z 2 października 2003 r. *o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.). Zgodnie z nią grupa MSP miała prawo do zwolnienia podatkowego w oparciu o przepisy funkcjonujące przed 2001 r., przy czym okres korzystania ze zwolnienia został skrócony – w zależności od wielkości przedsiębiorcy – do końca 2011 r. lub 2010 r. Średni przedsiębiorcy utracili prawo do zwolnienia podatkowego z końcem 2010 r., a mali przedsiębiorcy rok później.

Grupa dużych przedsiębiorców działa w reżimie prawnym obowiązującym od 2001 r., przy czym dla wszystkich zezwoleń wydanych do końca 1999 r. obowiązuje intensywność pomocy wynosząca 75%, a dla zezwoleń wydanych w 2000 r. – 50%. W przypadku przedsiębiorców z sektora motoryzacji pomoc nie może przekroczyć 30% kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Obecne zasady udzielania pomocy w strefach, określone rozporządzeniem RM z 10 grudnia 2008 r. *w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych* (Dz. U. Nr 232, poz. 1548, z późn. zm.), są tożsame z przepisami Komisji Europejskiej zawartymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 9.8.2008, str. 3).

Specjalne strefy ekonomiczne są objęte programem pomocowym o numerze X193/2009.

2. Lokalizacja i obszar specjalnych stref ekonomicznych

Na dzień 31 grudnia 2011 r. specjalne strefy ekonomiczne obejmowały tereny zlokalizowane w 143 miastach i 203 gminach o łącznej powierzchni 15 045,79 ha. Z ogólnej powierzchni stref 21,2% stanowiły grunty, które w momencie włączenia do stref były własnością lub w użytkowaniu wieczystym podmiotów innych niż Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego i spółki zarządzające strefami, czyli tzw. grunty prywatne.

W stosunku do roku 2010 łączna powierzchnia stref wzrosła o blisko 939 ha w wyniku włączenia 1074,67 ha i wyłączenia 135,72 ha. Granice stref zmieniane były jedenastokrotnie, przy czym dwukrotnie zmieniono obszar dwóch stref, tj. kostrzyńsko-słubickiej i starachowickiej. Pozostałe zmiany dotyczyły stref: katowickiej, krakowskiej, łódzkiej, mieleckiej, pomorskiej, tarnobrzeskiej i wałbrzyskiej. W związku z nowymi pomiarami geodezyjnymi w przypadku trzech stref dokonano korekty zwiększającej łączną ich powierzchnię o 0,02 ha.

Wśród terenów włączonych do stref w 2011 r. blisko 20% stanowiły grunty prywatne. Włączono je w oparciu o *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną* w związku z planowaną realizacją 21 projektów inwestycyjnych. W czterech przypadkach włączono grunt prywatny na rzecz pełnej realizacji rozpoczętej na terenie strefy inwestycji (na podstawie § 7 ww. rozporządzenia, czyli zgodnie z tzw. kryterium niezbędności terenu).

Spośród wspomnianych 21 projektów inwestycyjnych 10 spełniało kryterium innowacyjności, 8 – kryterium stopy bezrobocia, 2 – kryterium sektora usług IT i BPO i 1 kryterium B+R.

Pozostałe tereny, które w 2011 r. uzyskały status specjalnej strefy ekonomicznej, tj. 861,41 ha, to tzw. grunty publiczne. W 2011 r. wydano 30 zezwoleń na realizację na gruntach publicznych projektów inwestycyjnych zgodnych z warunkami określonymi w *Koncepcji rozwoju specjalnych stref ekonomicznych*. Wspomniane projekty spełniały następujące kryteria:

- sektorów priorytetowych – 11 projektów,
- stopy bezrobocia – 9,
- innowacyjności – 4,
- sektorów priorytetowych oraz wspierania rozwoju klastrów, parków przemysłowych i technologicznych – 2,
- stopy bezrobocia i innowacyjności – 1,
- stopy bezrobocia i sektorów priorytetowych – 1,
- stopy bezrobocia i stopnia uprzemysłowienia – 1,
- innowacyjności i sektorów priorytetowych – 1.

Lokalizację i wielkość specjalnych stref ekonomicznych przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Lokalizacja i obszar specjalnych stref ekonomicznych

Lp.	Strefa województwo	Obszar strefy (w ha)		Lokalizacja strefy 31.12.2011*	Branże wiodące
		31.12.2010	31.12.2011		
1	Kamiennogórska dolnośląskie, wielkopolskie	367,14	367,14	<u>miasta</u> : Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubań, Ostrów Wielkopolski, Piechowice, Zgorzelec <u>gminy</u> : Dobroszyce, Gryfów Śląski, Janowice Wielkie, Kamienna Góra, Lubawka, Nowogrodziec, Prusice, Żmigród	usługi związane z działalnością wydawniczą, motoryzacja
2	Katowicka śląskie, małopolskie, opolskie	1 917,68	1 929,15	<u>miasta</u> : Bielsko-Biała, Bieruń, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Katowice, Kędzierzyn-Koźle, Knurów, Lubliniec, Orzesze , Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sławków, Sosnowiec, Tychy, Zabrze, Zawiercie, Żory <u>gminy</u> : Czechowice-Dziedzice, Czerwionka-Leszczyny, Godów, Gogolin, Kietrz, Koniecpol, Krapkowice, Myślenice, Pawłowice, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Rudziniec, Siewierz, Strzelce Opolskie, Ujazd	motoryzacja, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
3	Kostrzyńsko-Słubicka lubuskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie	1 267,49	1 454,47	<u>miasta</u> : Białogard , Gorzów Wielkopolski, Gubin, Kostrzyn nad Odrą, Nowa Sól, Poznań, Zielona Góra <u>gminy</u> : Barlinek, Buk, Bytom Odrzański, Chodzież, Czerwieńsk, Dobiegniew , Goleniów, Gryfino, Gubin, Kargowa , Karlino, Koźuchów , Krobia, Lubsko, Łobez , Międzyrzecz, Nowy Tomyśl, Police, Przemęt, Rzepin, Skwierzyna, Słubice, Stęszew, Sulęcín, Swarzędz, Wronki , Zielona Góra	drzewna, motoryzacja
4	Krakowska małopolskie, podkarpackie	523,40	558,72	<u>miasta</u> : Bochnia, Bukowno , Kraków, Krosno, Limanowa, Nowy Sącz, Oświęcim, Tarnów <u>gminy</u> : Andrychów, Bochnia, Boguchwała, Chelmek , Dobczyce, Gdów, Książ Wielki, Niepołomice, Skawina , Słomniki, Wolbrom, Zabierzów, Zator	usługi związane z działalnością wydawniczą, motoryzacja
5	Legnicka dolnośląskie	1 041,84	1 041,84	<u>miasta</u> : Chojnów, Głogów, Legnica, Lubin, Złotoryja <u>gminy</u> : Chojnów, Gromadka, Legnickie Pole, Miękinia, Polkowice, Prochowice, Przemków, Środa Śląska	motoryzacja, wyroby metalowe
6	Łódzka łódzkie, wielkopolskie, mazowieckie	1 198,70	1 276,63	<u>miasta</u> : Bełchatów, Koło, Konstantynów Łódzki, Kutno, Łęczycza, Łowicz, Łódź, Ozorków, Piotrków Trybunalski, Płock, Pruszków , Raciąż, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Turek, Warszawa, Zduńska Wola, Zgierz, Żyrardów <u>gminy</u> : Aleksandrów Łódzki, Brójce, Grodzisk Mazowiecki, Kleszczów, Koluszki, Ksawerów, Nowe Skalmierzyce, Opatówek, Opoczno, Ostrzeszów, Paradyż, Przykona, Sławno, Słupca, Stryków, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Widawa, Wieluń, Wola Krzysztoporska, Wolbórz, Wróblew, Zgierz , Żabia Wola, Żychlin	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, wyroby metalowe
7	Mielecka podkarpackie, małopolskie, lubelskie, zachodniopomorskie	1 134,96	1 246,00	<u>miasta</u> : Dębica, Gorlice, Jarosław, Krosno , Leżajsk, Lubaczów, Lubartów , Lublin, Mielec, Radzyń Podlaski, Rzeszów, Sanok, Szczecin, Zamość <u>gminy</u> : Dębica, Głogów Małopolski, Jarosław, Kolbuszowa, Leżajsk, Ostrów, Ropczyce, Trzebowniko, Zagórz	drzewna, meblarska
8	Pomorska pomorskie, kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie	1 239,96	1 314,63	<u>miasta</u> : Bydgoszcz, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Kwidzyn, Malbork, Piła , Rypin, Stargard Szczeciński, Starogard Gdański, Tczew, Toruń <u>gminy</u> : Barcin, Chojnice, Człuchów, Gniewino, Kowalewo Pomorskie, Krokowa, Łysomice, Sztum, Świecie, Tczew, Wąbrzeźno	elektroniczna, papiernicza

Lp.	Strefa województwo	Obszar strefy (w ha)		Lokalizacja strefy 31.12.2011*	Branże wiodące
		31.12.2010	31.12.2011		
9	Słupska pomorskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie	401,09	401,09	<u>miasta</u> : Koszalin, Słupsk, Szczecinek, Wałcz <u>gminy</u> : Debrzno, Rogoźno, Słupsk, Żukowo	wyroby z drewna, usługi magazynowania i wspomagające transport
10	Starachowicka świętokrzyskie, mazowieckie, opolskie, łódzkie, lubelskie	595,81	612,91	<u>miasta</u> : Kielce , Ostrowiec Świętokrzyski, Puławy, Skarżysko-Kamienna, Starachowice <u>gminy</u> : Iłża, Końskie, Mniszków, Morawica, Piekoszów , Sędziszów, Stąporków, Suchedniów, Szydłowiec, Tułowice	wyroby chemiczne, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
11	Suwalska podlaskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie	342,77	342,77	<u>miasta</u> : Białystok, Ełk, Grajewo, Suwałki <u>gminy</u> : Gołdap, Małkinia Górna, Suwałki	wyroby z drewna, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
12	Tarnobrzaska podkarpackie, mazowieckie, świętokrzyskie, lubelskie, dolnośląskie	1 551,91	1 587,78	<u>miasta</u> : Jasło, Kraśnik, Pionki, Przemyśl, Przeworsk, Radom, Siedlce, Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Tomaszów Lubelski <u>gminy</u> : Gorzyce, Horodło, Janów Lubelski, Jasło, Jedlicze, Kobierzyce, Łapy , Łuków, Nisko, Nowa Dęba, Nowe Miasto nad Pilicą, Orły, Ożarów Mazowiecki, Pilawa, Połaniec, Poniatowa, Przasnysz, Ryki , Rymanów, Siedlce , Staszów, Tomaszów Lubelski, Tuczępy, Węgrów, Wyszków	wyroby elektroniczne i optyczne, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
13	Wałbrzyska dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, lubuskie	1 685,13	2 073,72	<u>miasta</u> : Bielawa, Bolesławiec, Dzierżoniów, Kalisz, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Leszno, Nowa Ruda, Oleśnica, Oława, Opole, Piława Górna , Świdnica, Świebodzice, Wałbrzych, Wrocław <u>gminy</u> : Brzeg Dolny, Bystrzyca Kłodzka, Długołęka, Góra, Jarocin, Jelcz-Laskowice, Kluczbork, Kłodzko, Kobierzyce, Kościan, Krotoszyn, Namysłów, Nowa Ruda, Nysa, Oława, Praszka, Prudnik, Rawicz, Skarbimierz, Strzegom, Strzelin, Syców, Szprotawa, Śrem, Świdnica, Twardogóra, Wiązów, Wołów, Września, Żabkowice Śląskie, Żarów	motoryzacja, spożywcza
14	Warmińsko-Mazurska warmińsko-mazurskie, mazowieckie	838,94	838,94	<u>miasta</u> : Bartoszyce, Ciechanów, Elbląg, Iława, Lidzbark Warmiński, Mława, Mrągowo, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztyn, Ostrołęka, Ostróda <u>gminy</u> : Barczewo, Bartoszyce, Ciechanów, Dobre Miasto, Howo-Osada, Morąg, Nidzica, Olecko, Olsztynek, Orzysz, Pasłęk, Piecki, Pisz, Szczytno, Wielbark	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby elektroniczne i optyczne
Razem		14 106,82	15 045,79		

* pogrubioną czcionką wyróżniono obszary włączone do strefy w 2011 r.

W wyniku zmian granic w 2011 r. najbardziej powiększył się obszar strefy wałbrzyskiej – o 388,6 ha (tj. o 23%). Na kolejnych pozycjach uplasowały się strefy kostrzyńsko-słubicka – wzrost o 187 ha (tj. o 15%) i mielecka – o 111 ha (o blisko 10%). Na te trzy strefy przypadło 73% obszaru, o który zwiększyła się łączna powierzchnia stref w 2011 r.

Zagospodarowanie obszaru stref

Stopień zagospodarowania obszaru stref przedstawia Tabela 2. Do gruntów zagospodarowanych została zaliczona powierzchnia zajęta przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie strefy oraz przez przedsiębiorców działających bez zezwolenia (gdyż je wcześniej utracili lub nie mogli go uzyskać z uwagi na przedmiot działalności), a także grunty zajęte przez infrastrukturę.

Tabela 2. Zagospodarowanie obszaru stref wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.

Lp.	Strefa	Obszar strefy (w ha)	Grunty zagospodarowane (w ha)	Grunty niezagospodarowane (w ha)	Stopień zagospodarowania gruntów (w %)
1	Kamiennogórska	367,14	189,97	177,17	51,74
2	Katowicka	1 929,15	1 050,48	878,67	54,45
3	Kostrzyńsko-Słubicka	1 454,47	870,64	583,83	59,86
4	Krakowska	558,72	337,47	221,25	60,40
5	Legnicka	1 041,84	281,78	760,06	27,05
6	Łódzka	1 276,63	864,07	412,56	67,68
7	Mielecka	1 246,00	847,64	398,36	68,03
8	Pomorska	1 314,63	977,02	337,61	74,32
9	Słupska	401,09	243,23	157,86	60,64
10	Starachowicka	612,91	384,77	228,14	62,78
11	Suwalska	342,77	243,93	98,84	71,16
12	Tarnobrzeska	1 587,78	1 026,28	561,5	64,64
13	Wałbrzyska	2 073,72	1 264,50	809,22	60,98
14	Warmińsko-Mazurska	838,94	601,98	236,96	71,75
Razem		15 045,79	9 183,76	5 862,03	61,04

Na koniec 2011 r. powierzchnia gruntów zagospodarowanych w specjalnych strefach ekonomicznych wyniosła 9 183,76 ha i była większa w porównaniu z rokiem poprzednim o ponad 395 ha, jednakże w związku z włączeniem nowych terenów do stref stopień zagospodarowania ich łącznej powierzchni był o blisko 1,3 pkt. proc. niższy niż w 2010 r. i wynosił niewiele ponad 61%.

Największy stopień zagospodarowania osiągnęły strefy: pomorska (74,3%), warmińsko-mazurska (71,8%) i suwalska (71,2%). Z kolei najwięcej wolnych gruntów w stosunku do powierzchni danej strefy znajdowało się w strefie legnickiej, kamiennogórskiej i katowickiej – odpowiednio 73,0%, 48,3% i 45,6%.

Nieznaczny wzrost stopnia zagospodarowania gruntów w stosunku do roku 2010 miał miejsce w przypadku siedmiu stref, tj.: suwalskiej (o 2,4 pkt. proc.), kamiennogórskiej (o blisko 2 pkt. proc.), katowickiej (1,4 pkt. proc.), warmińsko-mazurskiej (0,7 pkt. proc.), starachowickiej (0,6 pkt. proc.), łódzkiej (0,5 pkt. proc.) i legnickiej (zaledwie 0,01 pkt. proc.).

W pozostałych strefach stopień zagospodarowania obszaru zmniejszył się. W pięciu spadek ten był niewielki i wahał się w granicach 0,3 – 2,4 pkt. proc. (słupska, krakowska, kostrzyńsko-słubicka, mielecka, pomorska), zaś w jednej (tarnobrzeszkiej) wyniósł 3,1 pkt. proc. Zagospodarowanie gruntów zmniejszyło się w największym stopniu w przypadku strefy wałbrzyskiej (o blisko 7 pkt. proc.), przy czym w 2011 r. jej powierzchnia wzrosła o 23%.

3. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych

Liczba udzielonych zezwoleń

Zaprezentowana poniżej tabela przedstawia informacje o liczbie zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, które zostały wydane w latach 2009 – 2011 oraz narastająco od początku funkcjonowania stref.

Tabela 3. Liczba ważnych zezwoleń

Lp.	Strefa	31.12.2009 r.		31.12.2010 r.		31.12.2011 r.	
		narastająco	wydane w 2009 r.	narastająco	wydane w 2010 r.	narastająco	wydane w 2011 r.
1	Kamiennogórska	41	2	46	7	50	6
2	Katowicka	192	13	201	23	211	18
3	Kostrzyńsko-Słubicka	106	8	112	12	124	22
4	Krakowska	54	12	58	9	66	12
5	Legnicka	53	2	53	4	49	4
6	Łódzka	121	20	142	25	154	22
7	Mielecka	128	23	150	22	162	18
8	Pomorska	68	8	75	12	85	10
9	Słupska	47	5	45	3	52	8
10	Starachowicka	73	5	70	5	73	12
11	Suwalska	53	3	56	4	60	8
12	Tarnobrzeszka	115	8	121	15	135	18
13	Wałbrzyska	141	14	159	28	174	21
14	Warmińsko-Mazurska	61	8	66	8	71	9
Razem		1 253	131	1 354	177	1 466	188

W roku 2011 wydanych zostało 188 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, co stanowi blisko 13% ogółu ważnych zezwoleń. W porównaniu z 2010 r. liczba udzielonych zezwoleń wzrosła o ponad 6%. Najwięcej wydano ich w strefach kostrzyńsko-słubickiej i łódzkiej (po 22 zezwolenia). Na kolejnych pozycjach uplasowały się strefy: wałbrzyska (21), katowicka, mielecka i tarnobrzeszka (po 18 zezwoleń).

Tak jak w latach poprzednich, z ogólnej liczby ważnych zezwoleń najwięcej przypadło na strefę katowicką (211), a następnie wałbrzyską (174 zezwoleń), mielecką (162), łódzką (154), tarnobrzeską (135) i kostrzyńsko-słubicką (124). Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie wspomnianych sześciu stref posiadali ponad 65% wszystkich ważnych zezwoleń.

Zestawienie przedstawione w tabeli 3 nie uwzględnia zezwoleń cofniętych, wygaszonych i unieważnionych.

Cofnięcie zezwolenia następuje w sytuacji niezrealizowania przez przedsiębiorcę warunków zezwolenia, dotyczących terminu rozpoczęcia działalności, wielkości nakładów inwestycyjnych lub zatrudnienia, a także w przypadku zaprzestania prowadzenia działalności objętej zezwoleniem. Do końca 2011 r. Minister Gospodarki cofnął 552 zezwolenia, z czego najwięcej w 2004 r. (94). W samym 2011 r. zostały cofnięte 33 zezwolenia. Najwięcej zezwoleń cofnięto w strefie starachowickiej (6), kostrzyńsko-słubickiej i łódzkiej (po 5 zezwoleń).

Z ogólnej liczby decyzji cofających zezwolenia najwięcej przypadło na strefę suwalską i pomorską (po 61), choć w tej drugiej w 2011 r. nie zostało cofnięte żadne zezwolenie. Kolejne miejsca zajęły strefy kostrzyńsko-słubicka (59 decyzji) i katowicka (58). Biorąc pod uwagę udział zezwoleń cofniętych w ogólnej liczbie zezwoleń wydanych w danej strefie, najbardziej niekorzystną relację zaobserwowano w strefach pomorskiej (40,4%) i suwalskiej (36,3%) oraz w warmińsko-mazurskiej (35,5%).

Wygaszenie zezwolenia następuje na wniosek przedsiębiorcy, który rezygnuje z realizacji inwestycji w strefie. Do końca 2011 r. wygaszonych zostało 327 zezwoleń, co stanowiło blisko 14% ogólnej liczby wydanych zezwoleń. Najwięcej decyzji stwierdzających wygaśnięcie dotyczyło zezwoleń na działalność w strefach: katowickiej (52), suwalskiej (45) i tarnobrzeskiej (38). Z kolei najwyższy udział zezwoleń wygaszonych w ogólnej liczbie wydanych zezwoleń odnotowano w przypadku strefy kamiennogórskiej (ponad 30% zezwoleń wydanych w tej strefie) i suwalskiej (26,8%). Relatywnie dużo wygaszeń miało miejsce w 2000 r. (łącznie 34), czyli w przededniu wejścia w życie mniej korzystnych zasad udzielania pomocy w specjalnych strefach ekonomicznych. W 2011 r. decyzję o rezygnacji z działalności w strefie w oparciu o zezwolenie podjęło 41 przedsiębiorców. W 2010 r. ich liczba była niższa i wyniosła 36.

Unieważnienie zezwolenia ma miejsce w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 156 kodeksu postępowania administracyjnego, np. naruszenia przepisów o właściwości, wydania decyzji bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Od początku funkcjonowania stref do końca 2011 r. Minister Gospodarki unieważnił 6 zezwoleń, z czego 2 zezwolenia w 1999 r., po 1 w 2004 i 2006 r. i 2 w 2011 r. Unieważnienie 3 zezwoleń nastąpiło w związku z naruszeniem przepisów dotyczących katalogu działalności, na które nie udziela się zezwoleń, a 1 zezwolenia z powodu naruszenia przepisu określającego minimalne parametry inwestycji realizowanych na terenie włączonym pod duże projekty inwestycyjne. Pozostałe 2 zezwolenia zostały unieważnione w związku z naruszeniem procedury wyłonienia przedsiębiorców, którzy uzyskują zezwolenie.

Część przedsiębiorców, którzy utracili zezwolenia nadal działa na obszarze stref. Tereny przez nich zajmowane są wyłączane w ramach rozporządzeń zmieniających granice stref. Proces tych wyłączeń z reguły zamyka się w okresie półtora roku.

Nakłady inwestycyjne

Od początku funkcjonowania stref do końca 2011 r. przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na podstawie zezwolenia ponieśli nakłady inwestycyjne o wartości 79,7 mld zł. W stosunku do roku 2010 inwestycje wzrosły o ponad 6,4 mld zł, tj. o 8,8%. Tempo wzrostu skumulowanej wartości inwestycji spadło jednak o 1,2 pkt. proc. w porównaniu z relacją 2010/2009.

Zgodnie z danymi GUS w 2011 r. wartość inwestycji w środki trwałe przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w dziedzinie przetwórstwa przemysłowego, magazynowania i działalności wspomagającej transport, wytwarzania i zaopatrzenia w energię elektryczną, dostaw wody, gospodarowania ściekami i odpadami, a także informacji i komunikacji, w których zatrudnienie przekroczyło 9 osób, wyniosła 64,8 mld zł. Biorąc pod uwagę, że przedsiębiorcy w strefach zatrudniający powyżej 9 pracowników zainwestowali w 2011 kwotę bliską 6,3 mld zł, to 9,7% inwestycji w ww. dziedzinach było udziałem specjalnych stref ekonomicznych.

Tabela 4. Poniesione nakłady inwestycyjne (narastająco) w mln zł

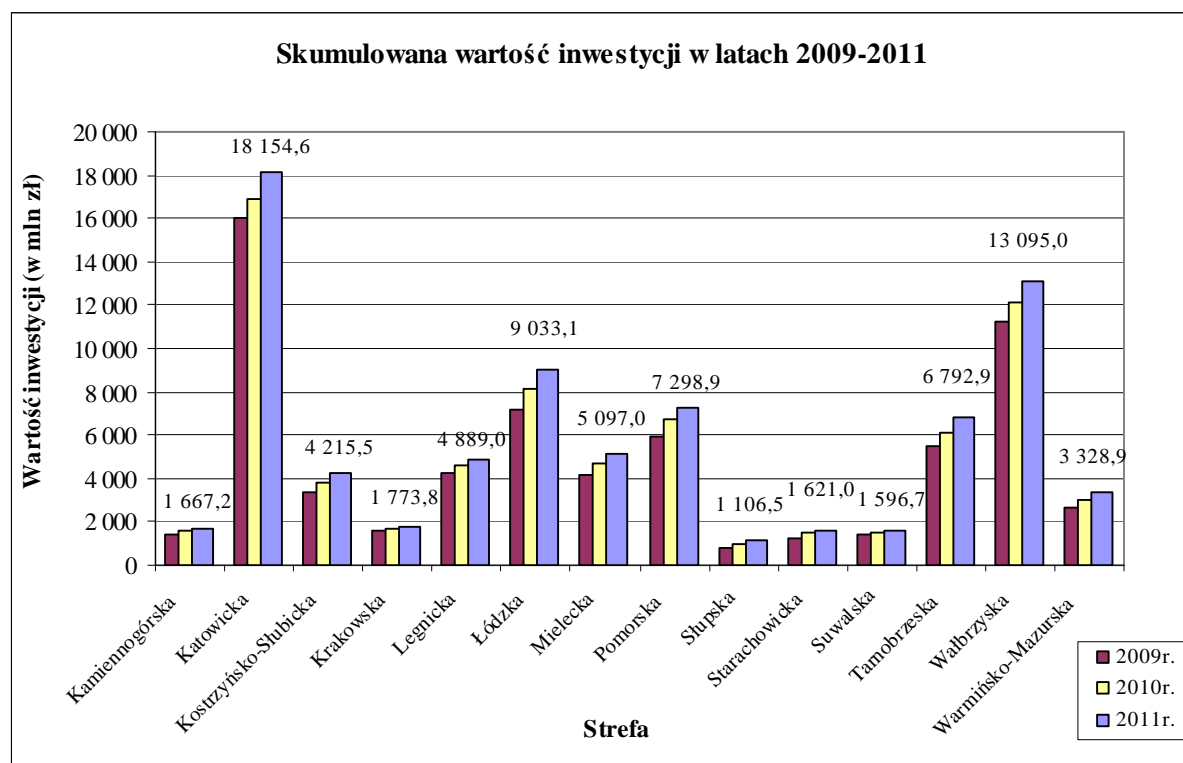
Lp.	Strefa	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	Udział stref w łącznych nakładach 31.12.2011 (w %)	Dynamika (rok poprzedni = 100%)	
						2010/2009	2011/2010
1	Kamiennogórska	1 436,2	1 551,1	1 667,2	2,09	108,0	107,5
2	Katowicka	16 025,3	16 869,6	18 154,6	22,79	105,3	107,6
3	Kostrzyńsko-Słubicka	3 332,7	3 786,3	4 215,5	5,29	113,6	111,3
4	Krakowska	1 564,1	1 655,7	1 773,8	2,23	105,9	107,1
5	Legnicka	4 257,6	4 568,8	4 889,0	6,14	107,3	107,0
6	Łódzka	7 163,8	8 184,8	9 033,1	11,34	114,3	110,4
7	Mielecka	4 177,1	4 690,3	5 097,0	6,40	112,3	108,7
8	Pomorska	5 910,1	6 727,4	7 298,9	9,16	113,8	108,5
9	Słupska	769,1	963,6	1 106,5	1,39	125,3	114,8
10	Starachowicka	1 260,2	1 528,9	1 621,0	2,03	121,3	106,0
11	Suwalska	1 376,5	1 474,9	1 596,7	2,00	107,1	108,3
12	Tarnobrzaska	5 459,4	6 081,4	6 792,9	8,53	111,4	111,7
13	Wałbrzyska	11 219,8	12 105,4	13 095,0	16,44	107,9	108,2
14	Warmińsko-Mazurska	2 637,8	3 033,4	3 328,9	4,18	115,0	109,7
Razem		66 589,7	73 221,6	79 670,1	100,00	110,0	108,8

Tak jak w latach ubiegłych największy udział w łącznej kwocie inwestycji miały strefy: katowicka – 22,8%, wałbrzyska – 16,4% i łódzka – 11,3%, natomiast najmniejszy (na poziomie 1,4%) – strefa słupska.

Strefa słupska odnotowała jednak kolejny raz najwyższą dynamikę inwestycji. W 2011 r. ich wartość wzrosła o blisko 15%, zaś w 2010 r. o ponad 25%. Pod względem nakładów inwestycyjnych w 2011 r. wyróżniały się firmy Paula-Trans (28,8 mln zł) i Terplast ABJ Investors (26,5 mln zł).

Relatywnie wysoką dynamikę inwestycji zanotowano również w strefie tarnobrzeskiej, w której zwiększyły się one o blisko 12%, głównie za sprawą spółki Dongseo Display Poland, której nakłady wyniosły 110,4 mln zł, inwestycji LG Electronics Wrocław (o wartości 103,8 mln), Federal-Mogul Gorzyce (89,5 mln zł) oraz LG Display Poland (71,5 mln zł).

Wzrost inwestycji przekraczający 10% wystąpił również w strefie kostrzyńsko-słubickiej (m.in. dzięki inwestycjom R.Twining and Company sięgającym 77,3 mln zł i Alumetal Nowa Sól – 51,7 mln zł) oraz łódzkiej (w dużej mierze za sprawą firmy Gillette Poland International, która zainwestowała 94,1 mln zł oraz Procter and Gamble Operations Polska, której inwestycje wyniosły 87,7 mln zł).

W wartościach bezwzględnych największy wzrost inwestycji w porównaniu z 2010 r. wystąpił w strefie katowickiej – o blisko 1,3 mld zł. W 2011 r. największe wydatki inwestycyjne w tej strefie poniosły firmy: Brembo Poland (228,4 mln zł), General Motors Manufacturing Poland (163,1 mln zł) oraz Stolze Częstochowa (105,9 mln zł).

Na kolejnych pozycjach uplasowały się strefy wałbrzyska i łódzka. W strefie wałbrzyskiej nakłady inwestycyjne wzrosły o blisko 990,0 mln zł (m.in. dzięki SCA Hygiene Products, Flex Films Europa oraz 3M Wrocław), zaś w łódzkiej o 848,3 mln zł (w dużej mierze dzięki wcześniej wspomnianym inwestycjom Gillette Poland International, Procter and Gamble Operations Polska oraz Ceramiki Paradyż).

Miejsca pracy

Inwestorzy działający na terenie stref na koniec 2011 r. zatrudniali łącznie blisko 241,6 tys. osób, z czego 75,7% stanowiły nowe miejsca pracy utworzone w wyniku realizacji nowych inwestycji po uzyskaniu zezwolenia przez przedsiębiorców.

W 2011 r. liczba miejsc pracy wzrosła o 16,8 tys., tj. o 7,5%. Wzrost ten był niższy niż w roku poprzednim o 0,6 pkt. proc., ale w tym samym okresie przeciętne zatrudnienie

w sektorze przedsiębiorstw (w których liczba pracujących przekroczyła 9 osób) wzrosło tylko o 2,3% (zgodnie z danymi GUS).

Największy przyrost zatrudnienia ogółem odnotowano w strefie śląskiej. Wyniósł on 26,4%, głównie za sprawą spółek: Nordglass II (wzrost zatrudnienia o 156 osób), Jeronimo Martins Dystrybucja (o 150) oraz Paula Trans (o 107).

Drugie miejsce pod względem dynamiki zatrudnienia zajęła strefa warmińsko-mazurska. W stosunku do roku 2010 liczba miejsc pracy w tej strefie zwiększyła się o 14,9%, m.in. dzięki firmom: LG Electronics Mława (wzrost zatrudnienia o 897 osób), Michelin Polska (o 285) i Sweedwood Poland (o 223).

Wzrost liczby pracowników przekraczający 14% odnotowano również w strefie starachowickiej. W dużej mierze przyczyniły się do tego spółki: Neo Plus Technology (przyrost zatrudnienia o 513), Man Bus (o 326) oraz Starpol II (o 109).

Z kolei największą dynamiką w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy w 2011 r. charakteryzowały się strefy: starachowicka, w której odnotowano wzrost o blisko 39% (podczas gdy rok wcześniej nastąpił spadek o prawie 5%), śląska (wzrost o blisko 32%), warmińsko-mazurska (ponad 29%) oraz mielecka (blisko 15%).

Spadek zatrudnienia ogółem odnotowano jedynie w przypadku dwóch stref, tj. suwalskiej (o 0,3%) i pomorskiej (o 2,4%).

W strefie suwalskiej zmniejszenie zatrudnienia jest w głównej mierze konsekwencją korekty sposobu wykazywania przez spółkę zarządzającą liczby utrzymanych miejsc pracy w przypadku przedsiębiorców posiadających więcej niż jedno zezwolenie, a nie faktycznej ich redukcji.

Z kolei w przypadku strefy pomorskiej spadek zatrudnienia ma swoją przyczynę przede wszystkim w zmianie polityki kadrowej w spółkach z grupy Jabil, w których zdecydowano o nieprzedłużaniu umów zawieranych na czas określony. Spółki korzystają z pracowników agencji pracy tymczasowej, co nie jest uznawane za tworzenie nowych miejsc pracy w świetle przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych*. Jednocześnie warto zaznaczyć, że spółki z grupy Jabil spełniły warunki dotyczące zatrudnienia wynikające z posiadanych zezwoleń.

Spadkowi zatrudnienia w spółkach Jabil towarzyszyły jednocześnie pozytywne procesy zachodzące u innych przedsiębiorców, w tym m.in. w Cargotec Poland, Flextronics International Poland oraz Orion Electric Poland, w których zwiększono liczbę etatów odpowiednio o 205, 124 i 122.

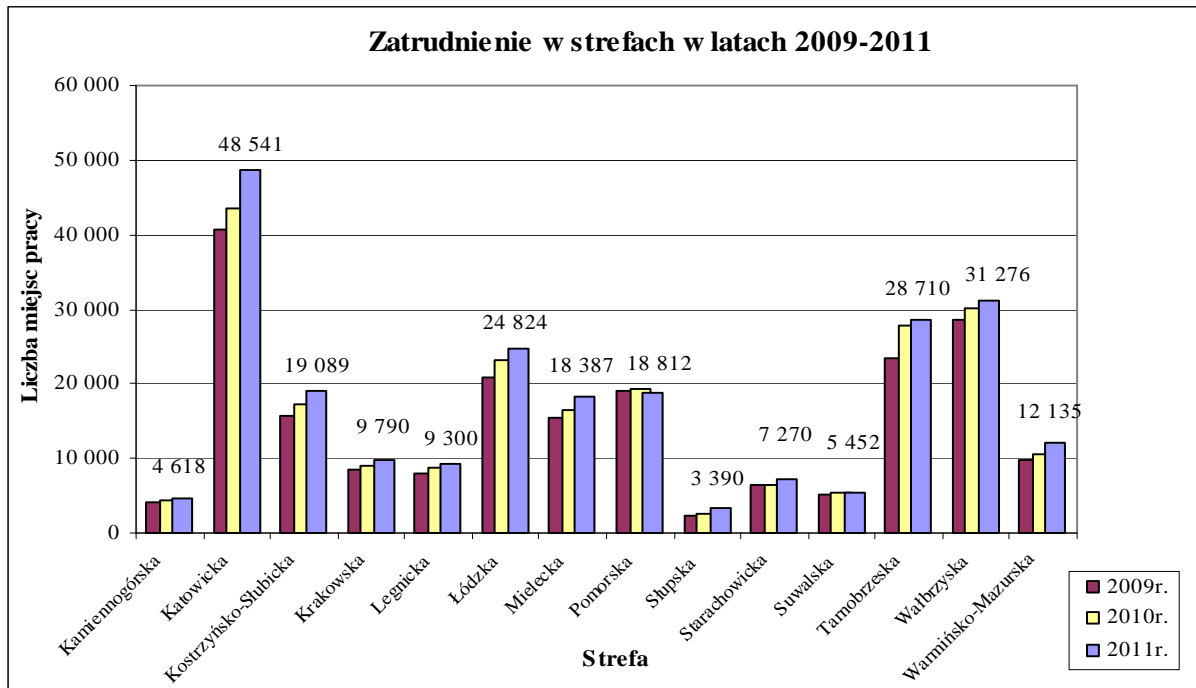
Tabela 5 przedstawia informacje o liczbie miejsc pracy w poszczególnych strefach w latach 2009 – 2011 i o dynamice zatrudnienia.

Tabela 5. Miejsca pracy w strefach

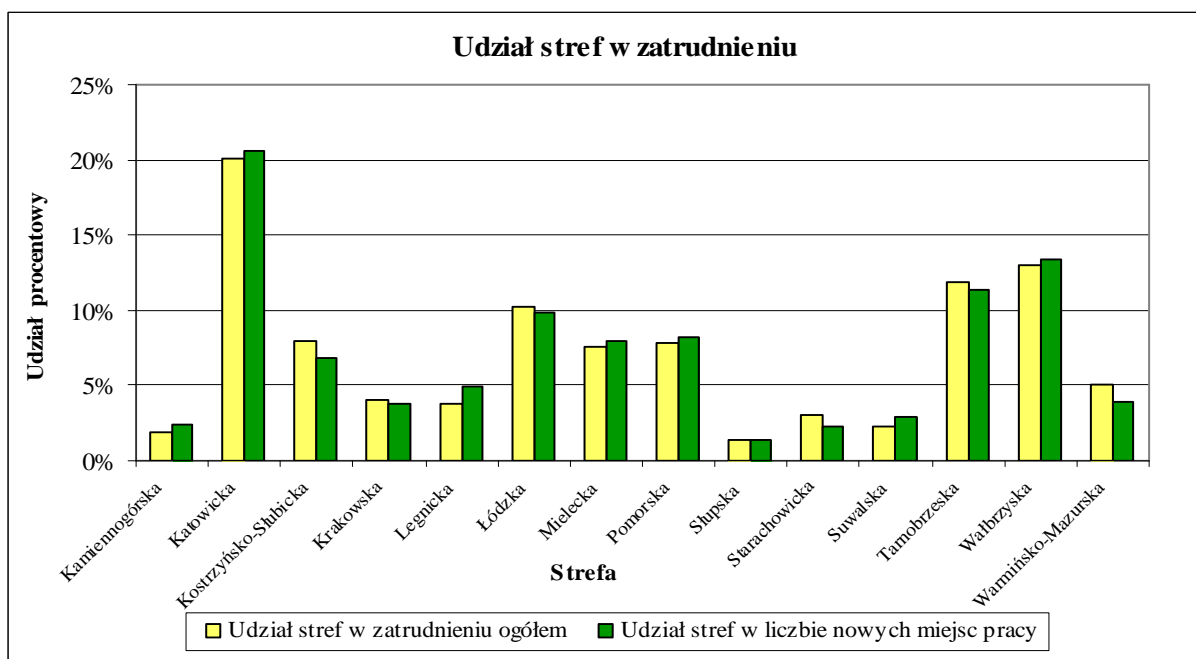
Lp.	Strefa	31.12.2009 r.			31.12.2010 r.			31.12.2011 r.			Dynamika zatrudnienia ogółem (rok poprzedni = 100%)	
		Ogółem	Utrzymane	Nowe	Ogółem	Utrzymane	Nowe	Ogółem	Utrzymane	Nowe	2010/2009	2011/2010
1	Kamiennogórska	4 087	271	3 816	4 349	273	4 076	4 618	205	4 413	106,4	106,2
2	Katowicka	40 724	9 041	31 683	43 473	9 181	34 292	48 541	10 861	37 680	106,8	111,7
3	Kostrzyńsko-Słubicka	15 601	5 285	10 316	17 252	5 309	11 943	19 089	6 720	12 369	110,6	110,6
4	Krakowska	8 594	2 456	6 138	8 936	2 515	6 421	9 790	2 755	7 035	104,0	109,6
5	Legnicka	8 079	267	7 812	8 803	254	8 549	9 300	254	9 046	109,0	105,6
6	Łódzka	20 844	6 202	14 642	23 248	6 531	16 717	24 824	6 733	18 091	111,5	106,8
7	Mielecka	15 558	3 605	11 953	16 516	3 827	12 689	18 387	3 822	14 565	106,2	111,3
8	Pomorska	19 013	5 154	13 859	19 275	4 987	14 288	18 812	3 702	15 110	101,4	97,6**)
9	Słupska	2 383	729	1 654	2 683	723	1 960	3 390	804	2 586	112,6	126,4
10	Starachowicka	6 512	3 421	3 091	6 349	3 403	2 946	7 270	3 183	4 087	97,5	114,5
11	Suwalska	5 026	133	4 893	5 471*)	401*)	5 070	5 452	188	5 264	108,9*)	99,7**)
12	Tarnobrzeska	23 335	6 660	16 675	27 832	7 749	20 083	28 710	7 863	20 847	119,3	103,2
13	Wałbrzyska	28 473	9 544	18 929	30 057	7 545	22 512	31 276	6 756	24 520	105,6	104,1
14	Warmińsko-Mazurska	9 799	4 819	4 980	10 558	4 963	5 595	12 135	4 896	7 239	107,8	114,9
Razem		208 028	57 587	150 441	224 802*)	57 661*)	167 141	241 594	58 742	182 852	108,1*)	107,5

*) Korekta danych przedstawionych w Informacji za 2010 r.

**) Informacja o przyczynach spadku zatrudnienia na str. 13.

Strefą dominującą pod względem zatrudnienia, podobnie jak w przypadku inwestycji, była strefa katowicka, której udział w zatrudnieniu ogółem na terenie stref stanowił w 2011 r. ponad 20%, m.in. dzięki inwestycjom TRW Polska tworzącym 4 603 miejsc pracy, General Motors Manufacturing Poland – 2 862, LEAR Corporation Poland II – 1 185. Na drugiej pozycji uplasowała się strefa wałbrzyska, z udziałem wynoszącym ponad 13%, m.in. za sprawą takich spółek jak: Mahle Polska zapewniającej 2 966 etatów, Electrolux Poland – 2 401, Faurecia Wałbrzych – 2 232. Na kolejnym miejscu znalazła się strefa tarnobrzaska, której udział w zatrudnieniu wyniósł blisko 12%, m.in. dzięki takim przedsiębiorcom jak: Heesung Electronics Poland, Polimex-Mostostal, LG Display Poland, LG Electronics Wrocław oraz strefa łódzka z ponad 10-procentowym udziałem, w dużej mierze za sprawą: Indesit, Dell, Hutchinson, Ferax, Gillette.

Wyżej wspomniane strefy również wyróżniały się pod względem liczby nowych miejsc pracy. Łącznie przypadło na nie ponad 55% nowych etatów, w tym udział strefy katowickiej wyniósł blisko 21%, wałbrzyskiej ponad 13%, tarnobrzyskiej przekroczył 11%, zaś łódzkiej stanowił blisko 10%.

Wiodący inwestorzy

W porównaniu z 2010 r. lista największych inwestorów uległa pewnym zmianom. W czołowej piętnastce inwestorów znalazły się dwie nowe firmy, tj. Kraft Foods Polska Confectionary Production oraz Elektrolux Poland. Ponadto niektóre przedsiębiorstwa zmieniły pozycję zajmowaną na liście. Spółka Fiat GM Powertrain Polska przesunęła się z piątego miejsca na drugie, a Gillette Poland International awansowała z dziesiątego miejsca na dziewiąte.

Tabela 6. Wiodący inwestorzy w specjalnych strefach ekonomicznych

Lp.	Przedsiębiorca	Strefa	Branża	Kraj pochodzenia kapitału
1	General Motors Manufacturing Poland Sp. z o.o.	Katowicka	Motoryzacja (samochody)	USA
2	FIAT - GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o.	Katowicka	Motoryzacja (silniki)	Włochy
3	Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o.	Wałbrzyska	Motoryzacja (skrzynie przekładniowe)	Japonia
4	MICHELIN POLSKA S.A.	Warmińsko-Mazurska	Produkcja opon	Szwajcaria
5	Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o.	Legnicka	Motoryzacja (silniki)	Holandia
6	Kraft Foods Polska Confectionary Production Sp. z o.o.	Wałbrzyska	Spożywcza	Holandia
7	MONDI ŚWIECIE S.A.	Pomorska	Papiernicza	Holandia
8	LG Display Poland Sp. z o.o.	Tarnobrzyska	Produkcja paneli LCD	Korea Płd.
9.	Gillette Poland International Sp. z o.o.	Łódzka	Produkcja maszynek do golenia	Holandia
10	Toyota Motor Industries Poland Sp. z o.o.	Wałbrzyska	Motoryzacja (silniki diesla)	Japonia
11	Kronospan Mielec Sp. z o.o.	Mielecka	Produkcja wyrobów z drewna	Cypr
12	NGK Ceramics Polska Sp. z o.o.	Katowicka	Motoryzacja (filtry ceramiczne do silników diesla)	Japonia
13	Electrolux Poland Sp. z o.o.	Wałbrzyska i Katowicka	Sprzęt gospodarstwa domowego	Szwecja
14	Sitech Sp. z o.o.	Legnicka	Motoryzacja (siedzenia samochodowe)	Niemcy
15	BRIDGESTONE STARGARD Sp. z o.o.	Pomorska	Produkcja opon	Belgia

Łączne nakłady inwestycyjne piętnastu największych inwestorów wyniosły na koniec 2011 r. 20,5 mld zł, co stanowiło 25,7% całkowitej wartości inwestycji zrealizowanych w strefach. W roku 2010 udział wiodących firm ukształtował się na zbliżonym poziomie i wyniósł niemal 25%.

W czołowej piętnastce wciąż najsilniej reprezentowana jest branża motoryzacyjna. Kapitał w 45% pochodzi z dwóch krajów, tj. z Holandii (25%) i z Japonii (20%). Zdecydowanie dominują inwestycje realizowane na terenie województwa dolnośląskiego i śląskiego. Na koniec 2011 r. stanowiły one 72,5% środków zainwestowanych przez piętnaście wiodących firm.

Efekty w przeliczeniu na zagospodarowany obszar stref

W 2011 r. na 1 ha terenu zagospodarowanego przez inwestorów posiadających zezwolenie przypadło blisko 11,5 mln zł nakładów inwestycyjnych i 35 miejsc pracy. W 2010 r. średnia wartość nakładów inwestycyjnych na 1 ha była niższa o ponad 0,5 mln zł i kształtowała się na poziomie 10,9 mln zł. Średnia liczba miejsc pracy była również niższa i wynosiła 34.

Tabela 7. Efekty w przeliczeniu na 1 ha zagospodarowanego terenu

Lp.	Strefa	Teren zajęty przez przedsiębiorców działających w oparciu o zezwolenie (w ha)	Nakłady inwestycyjne na 1 ha (w mln zł)	Miejsca pracy na 1 ha
1	Kamiennogórska	164,78	10,12	28
2	Katowicka	898,29	20,21	54
3	Kostrzyńsko-Słubicka	553,38	7,62	34
4	Krakowska	266,72	6,65	37
5	Legnicka	206,23	23,71	45
6	Łódzka	767,27	11,77	32
7	Mielecka	429,83	11,86	43
8	Pomorska	833,44	8,76	23
9	Słupska	157,12	7,04	22
10	Starachowicka	234,74	6,91	31
11	Suwalska	136,07	11,73	40
12	Tarnobrzaska	682,58	9,95	42
13	Wałbrzyska	1 115,23	11,74	28
14	Warmińsko-Mazurska	500,39	6,65	24
Ogółem		6 946,07	11,47	35

Biorąc pod uwagę nakłady inwestycyjne wynik zdecydowanie wyższy niż średnia dla wszystkich stref osiągnęła strefa legnicka (23,7 mln zł/1 ha) i katowicka (20,2 mln zł/1 ha). Strefy te zajmowały również dwa pierwsze miejsca w poprzednich latach.

Z kolei największy przyrost inwestycji na 1 ha w stosunku do roku 2010 odnotowano w strefach: legnickiej (o blisko 4,5 mln zł), tarnobrzeskiej i łódzkiej (w obu o ponad 1,1 mln zł). W przypadku trzech stref nastąpiło obniżenie ww. relacji, tj. w wałbrzyskiej (o 0,33 mln zł), starachowickiej (o 0,19 mln zł) i kostrzyńsko-słubickiej (o 0,14 mln zł).

W odniesieniu do wielkości zatrudnienia na 1 ha najlepszy rezultat, tak jak w przypadku inwestycji, osiągnęła strefa katowicka (54 miejsca pracy) i legnicka (45). Na kolejnych pozycjach znalazły się strefy: mielecka, tarnobrzeska i suwalska.

Największy wzrost liczby miejsc pracy w przeliczeniu na 1 ha w porównaniu z 2010 r. nastąpił w strefie legnickiej – z 37 do 45. W przypadku czterech stref, tj. kostrzyńsko-słubickiej, pomorskiej, suwalskiej i wałbrzyskiej odnotowano spadek sięgający od jednego do dwóch miejsc pracy.

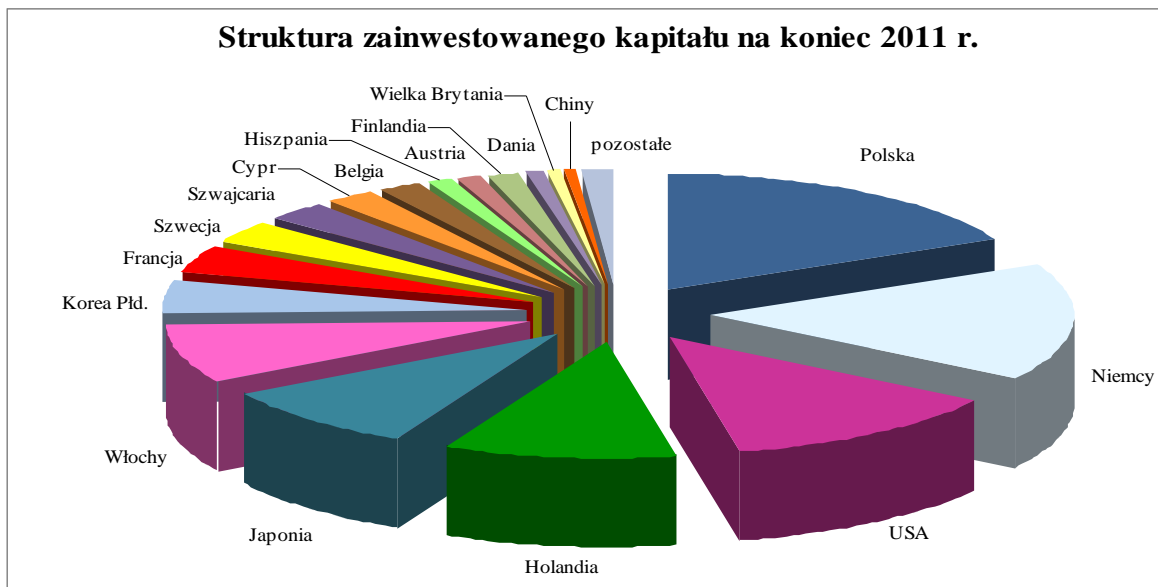
Struktura inwestycji według kraju pochodzenia kapitału

Dla określenia kraju pochodzenia kapitału zagranicznego przyjęto jedną z definicji stosowanych przez Narodowy Bank Polski, tj. kraj siedziby nierezydenta będącego udziałowcem w danej firmie lub posiadającego oddział.

Tabela 8. Struktura geograficzna zainwestowanego kapitału

Lp.	Kraj pochodzenia kapitału	Nakłady inwestycyjne (w mln zł)	Udział w łącznych nakładach (w %)
1	Polska	14 185,24	17,80
2	Niemcy	13 109,84	16,46
3	USA	10 060,36	12,63
4	Holandia	8 129,36	10,20
5	Japonia	7 297,32	9,16
6	Włochy	6 792,13	8,53
7	Korea Płd.	3 494,63	4,39
8	Francja	2 997,36	3,76
9	Szwecja	2 510,41	3,15
10	Szwajcaria	2 305,24	2,89
11	Cypr	1 765,44	2,22
12	Belgia	1 421,36	1,78
13	Hiszpania	976,13	1,23
14	Austria	954,70	1,20
15	Finlandia	934,84	1,17
16	Dania	687,99	0,86
17	Wielka Brytania	592,35	0,74
18	Chiny	253,19	0,32
19	pozostałe	1 202,29	1,51
Razem		79 670,18	100,00

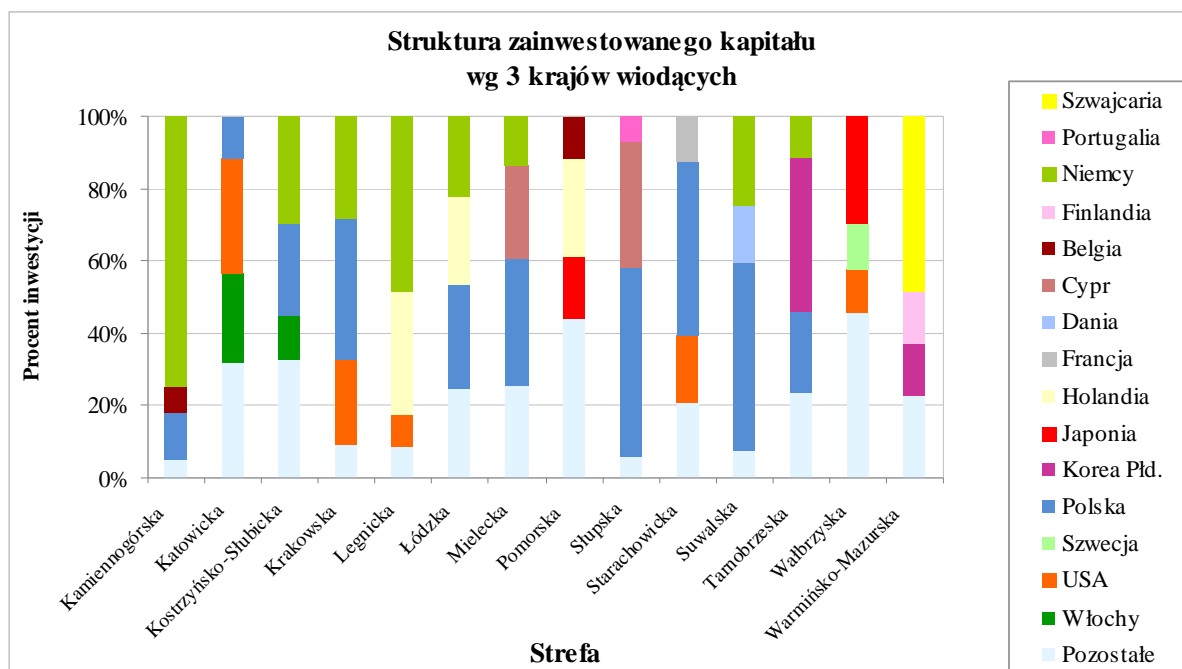
Na koniec 2011 r. prawie 75% wartości kapitału zainwestowanego w strefach pochodziło z sześciu krajów: Polski, Niemiec, USA, Holandii, Japonii i Włoch. W poprzednich latach inwestorzy z tych państw także znajdowali się w czołówce. Ich udział w łącznej wartości nakładów inwestycyjnych w 2009 r. stanowił blisko 69%, zaś w 2010 r. blisko 73%.

Pierwsze miejsce pod względem inwestycji, tak jak w roku poprzednim, zajęli przedsiębiorcy polscy z udziałem wynoszącym 17,8%, wyprzedzając nieznacznie firmy reprezentujące kapitał niemiecki (o 1,3 pkt. proc.). W stosunku do 2010 r. inwestycje polskie zwiększyły się o 1,5 mld zł, podczas gdy inwestycje spółek niemieckich o 1,2 mld zł.

Trzecie miejsce ponownie przypadło USA z udziałem wynoszącym 12,6%, tj. wyższym o blisko 1,2 pkt. proc. w stosunku do roku 2010.

W 2011 r. w rankingu państw wiodących pod względem nakładów inwestycyjnych, znajdujących się na dalszych pozycjach, Holandia wyprzedziła Japonię i zajęła czwarte miejsce, Korea zastąpiła Francję na pozycji siódmej, zaś Szwecja wymieniła się miejscem ze Szwajcarią. Ponadto znacząco spadła pozycja Wielkiej Brytanii (z jedenastego na siedemnaste miejsce). Obniżenie udziału Wielkiej Brytanii w ogólnej wartości inwestycji przy jednoczesnym wzroście znaczenia Holandii jest wynikiem zmiany właściciela spółki Cadbury (obecnie Kraft Foods Polska Confectionary Production).

Inwestycje polskie dominowały w strefach słupekiej i suwalskiej, z udziałem w całkowitych nakładach inwestycyjnych stanowiącym 52%. Wysoki udział kapitału polskiego charakteryzował również strefy: starachowicką (48,4%), krakowską (39,0%), mielecką (35,0%), a także łódzką (28,7%), w której jednocześnie inwestycje polskich przedsiębiorstw osiągnęły najwyższą wartość – 2,6 mld zł.

Największym udziałem kapitału niemieckiego, sięgającym aż 74,5%, charakteryzowała się strefa kamiennogórska. Jest to efektem inwestycji firmy BDN należącej do Grupy Bauer, zajmującej się drukiem gazet i czasopism. Inwestycje niemieckie miały także duży udział w strefie legnickiej (48,6% całkowitych nakładów na jej obszarze) i kostrzyńsko-słubickiej (29,7%). Z kolei pod względem wartości kapitału niemieckiego pierwsze miejsce zajęła strefa legnicka, w której firmy niemieckie zainwestowały 2,4 mld zł (m.in. Sitech, Winkelmann i Viessmann Technika Grzewcza), drugie łódzka (2,0 mld zł, m.in. za sprawą Euroglas Polska, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego i Interprint Polska) i trzecie kostrzyńsko-słubicka (1,3 mld zł, w tym m.in. Homanit Polska, Volkswagen Poznań).

Inwestycje amerykańskie skoncentrowały się głównie w strefie katowickiej. Osiągnęły one poziom 5,7 mld zł, co stanowiło 31,6% ogólnej sumy nakładów inwestycyjnych w tej strefie i 67,7% inwestycji amerykańskich w strefach ogółem. Wśród inwestorów przodował General Motors Manufacturing Poland, którego nakłady osiągnęły 2,8 mld zł. Inwestycje tej firmy stanowiły 49,4% wartości inwestycji amerykańskich w strefie katowickiej i ponad 33,4% inwestycji amerykańskich na terenie wszystkich stref.

Pod względem inwestycji pochodzących z USA wyróżniała się także strefa wałbrzyska. Inwestycje te wyniosły 1,6 mld zł i stanowiły 12,0% nakładów inwestycyjnych w tej strefie oraz 18,6% wartości inwestycji amerykańskich we wszystkich strefach. Ponadto wysokim udziałem kapitału amerykańskiego charakteryzowała się strefa krakowska. Stanowił on 23,6% wartości inwestycji w tej strefie, ale jedynie 4,9% inwestycji amerykańskich w strefach ogółem. Firmy amerykańskie należały także do wiodących inwestorów w strefie starachowickiej – zajęły w niej drugie miejsce pod względem kraju pochodzenia kapitału, z udziałem wynoszącym 12,4%.

Firmy holenderskie najwięcej zainwestowały w strefie łódzkiej (2,2 mld zł) i pomorskiej (2,0 mld zł). Ich udział w całkowitych nakładach inwestycyjnych na obszarze ww. stref wyniósł odpowiednio 24,3% i 27,2%. Trzecie miejsce pod względem wartości inwestycji pochodzących z Holandii zajęła strefa legnicka (1,7 mld zł), ale w jej przypadku stanowiły one aż 33,8% ogólnej wartości inwestycji.

W strefie wałbrzyskiej dominowały inwestycje japońskie, z udziałem sięgającym 30,0%. Firmy japońskie zainwestowały tu ponad 3,9 mld zł, z czego 2,1 mld zł przypadło na inwestycje Toyoty Motors Manufacturing w Wałbrzychu i 1,0 mld zł na inwestycje Toyoty Industries w Jelczu-Laskowicach. Do strefy wałbrzyskiej napłynęło 76% wartości kapitału japońskiego zainwestowanego na terenie wszystkich stref. Przedsiębiorcy japońscy ulokowali także znaczne środki w strefie pomorskiej (1,2 mld zł).

Inwestycje pochodzące z Włoch, podobnie jak z USA, skoncentrowały się w strefie katowickiej. Osiągnęły one 4,5 mld zł, co stanowiło 24,8% wartości inwestycji zrealizowanych na terenie tej strefy i blisko 90% inwestycji włoskich na obszarze wszystkich stref. Wśród czołowych inwestorów znalazły się spółki: FIAT Powertrain Technologies, Bremo Poland oraz Magneti Marelli Suspension Systems.

Strefa warmińsko-mazurska charakteryzuje się największym udziałem kapitału szwajcarskiego. Dzięki inwestycjom Michelin Polska o wartości przekraczającej 1,6 mld zł,

udział kapitału szwajcarskiego w całości nakładów inwestycyjnych w tej strefie stanowił 48,7%.

Spółki z Korei Południowej dominowały w strefie tarnobrzeskiej. Wartość ich inwestycji wyniosła 2,9 mld zł i stanowiła 42,4% łącznych nakładów inwestycyjnych w tej strefie. Wśród największych inwestorów znalazły się takie firmy jak: LG Display Poland, Heesung Electronics Poland i LG Electronics Wrocław. Kapitał koreański był też reprezentowany w strefie warmińsko-mazurskiej (14,4% wartości inwestycji w tej strefie) za sprawą LG Electronics Mława.

Wysoki udział kapitału cypryjskiego charakteryzował strefę słupską i mielecką. Wyniósł on odpowiednio 35,0% i 25,7%, głównie za sprawą spółek Kronospan Polska i Kronospan Mielec.

Struktura branżowa inwestycji

Struktura branżowa inwestycji w strefach została określona na poziomie działów Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług ustanowionej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.).

W 2011 r. struktura inwestycji uległa nieznacznej zmianie w stosunku do lat ubiegłych. Na czołowych pozycjach znalazły się te same dziedziny działalności, przy czym dział 28, tj. *produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych*, przesunął się o dwa miejsca do góry, zwiększając swój udział w wartości inwestycji z 4,3% do 4,7%. Ponadto dział 18 – *usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji*, wyprzedził dział 21 – *podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne*.

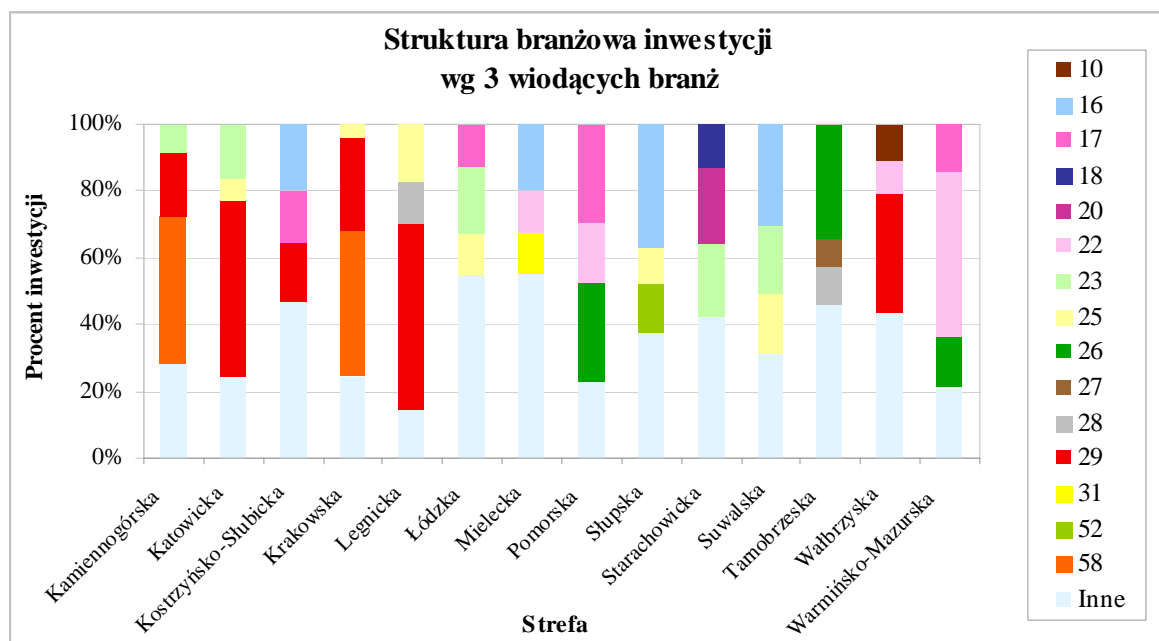
Tabela 9. Struktura branżowa inwestycji

Dział PKWiU*	Nazwa działu	Nakłady inwestycyjne (w mln zł)	Udział w łącznych nakładach (w %)
29	Pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy	19 930,65	25,02
22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	7 957,31	9,99
23	Wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	7 464,01	9,37
25	Wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	6 189,13	7,77
26	Komputery, wyroby elektroniczne i optyczne	5 873,63	7,37
17	Papier i wyroby z papieru	5 462,57	6,86
28	Maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	3 714,38	4,66
27	Urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego	3 643,91	4,57
16	Drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania	3 273,59	4,11
20	Chemikalia i wyroby chemiczne	3 016,84	3,79
10	Artykuły spożywcze	2 779,22	3,49
58	Usługi związane z działalnością wydawniczą	1 809,04	2,27
31	Meble	1 635,46	2,05
24	Metale	1 523,11	1,91

Dział PKWiU*	Nazwa działu	Nakłady inwestycyjne (w mln zł)	Udział w łącznych nakładach (w %)
18	Usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji	1 063,90	1,34
21	Podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne	935,75	1,17
52	Magazynowanie i usługi wspomagające transport	844,19	1,06
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	749,32	0,94
11	Napoje	487,31	0,61
13	Wyroby tekstylne	211,58	0,27
35	Energia elektryczna, paliwa gazowe, para wodna, gorąca woda i powietrze do układów klimatyzacyjnych	171,45	0,21
	Pozostałe	933,83	1,17
	Razem	79 670,18	100,00

Ponad 25% łącznych nakładów inwestycyjnych ponieśli przedsiębiorcy reprezentujący sektor motoryzacyjny. Jest to rezultat zbliżony do roku 2010, w którym udział wspomnianych firm był nieznacznie wyższy, tj. o 0,3 pkt. proc. Drugie miejsce zajęli producenci wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – blisko 10% wartości inwestycji (wobec 9,7% w 2010 r.), a trzecie – producenci wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 9,4% (9,2% w 2010 r.). Na kolejnych pozycjach, tak jak w roku ubiegłym, uplasowali się producenci wyrobów metalowych, którzy nieznacznie wyprzedzili producentów komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych. Ich udział w ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych wynosił odpowiednio 7,8% i 7,4% (w 2010 r. – 7,7% i 7,2%).

Największą dynamiką inwestycji w 2011 r. charakteryzowała się działalność w zakresie usług poligraficznych i usług reprodukcji zapisanych nośników informacji, w przypadku której nakłady inwestycyjne wzrosły o 27%. Na drugiej pozycji uplasowała się produkcja pozostałego sprzętu transportowego (przyrost inwestycji o 21,5%). Z kolei spadek nakładów inwestycyjnych nastąpił w przypadku usług związanych z działalnością wydawniczą (o 12%), produkcji wyrobów z drewna (o 5%) i produkcji napojów (o 0,5%).

Branża motoryzacyjna (dział 29), najsilniej reprezentowana wśród inwestorów, dominowała w strefie legnickiej. Jej udział w wartości zainwestowanego kapitału wyniósł 55,4%, m.in. dzięki spółkom Volkswagen – 1,5 mld zł i Sitech – 0,8 mld zł. Branża motoryzacyjna miała też duży udział w strefie katowickiej (52,5%, m.in. za sprawą General Motors – 2,8 mld zł, spółek z grupy Fiat Powertrain – 2,2 mld zł, Isuzu – ponad 0,6 mld zł, Nexteer Automotive – blisko 0,6 mld zł) i strefie wałbrzyskiej (na poziomie 35,3% dzięki inwestycjom Toyoty w Wałbrzychu i Jelczu-Laskowicach o łącznej wartości przekraczającej 3,1 mld zł).

Inwestycje związane z produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (dział 22) wyraźnie dominowały w strefie warmińsko-mazurskiej, gdzie zainwestował Michelin. Przypadło na nie 49,1% ulokowanego w niej kapitału. Znaczny udział tej branży charakteryzował też strefę pomorską – stanowił 17,9% ogółu poniesionych wydatków inwestycyjnych (1,3 mld zł).

Producenci komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (dział 26) byli licznie reprezentowani w strefie tarnobrzeskiej, m.in. dzięki LG Display Poland, Heesung Electronics, LG Electronics Wrocław i Toshiba w Kobierzycach, a także w pomorskiej, m.in. przez Sharp, Flextronics, Jabil, Sumika i Gemalto. Wydatki inwestycyjne firm z tej branży w obu strefach ukształtowały się na zbliżonym poziomie (w tarnobrzeskiej wyniosły 2,3 mld, zaś w pomorskiej 2,2 mld zł) i stanowiły w nich odpowiednio 33,9% i 30,0% całkowitej wartości inwestycji. Znaczący udział tej branży charakteryzował także strefę warmińsko-mazurską (15,1%), przede wszystkim za sprawą inwestycji LG Electronics Mława.

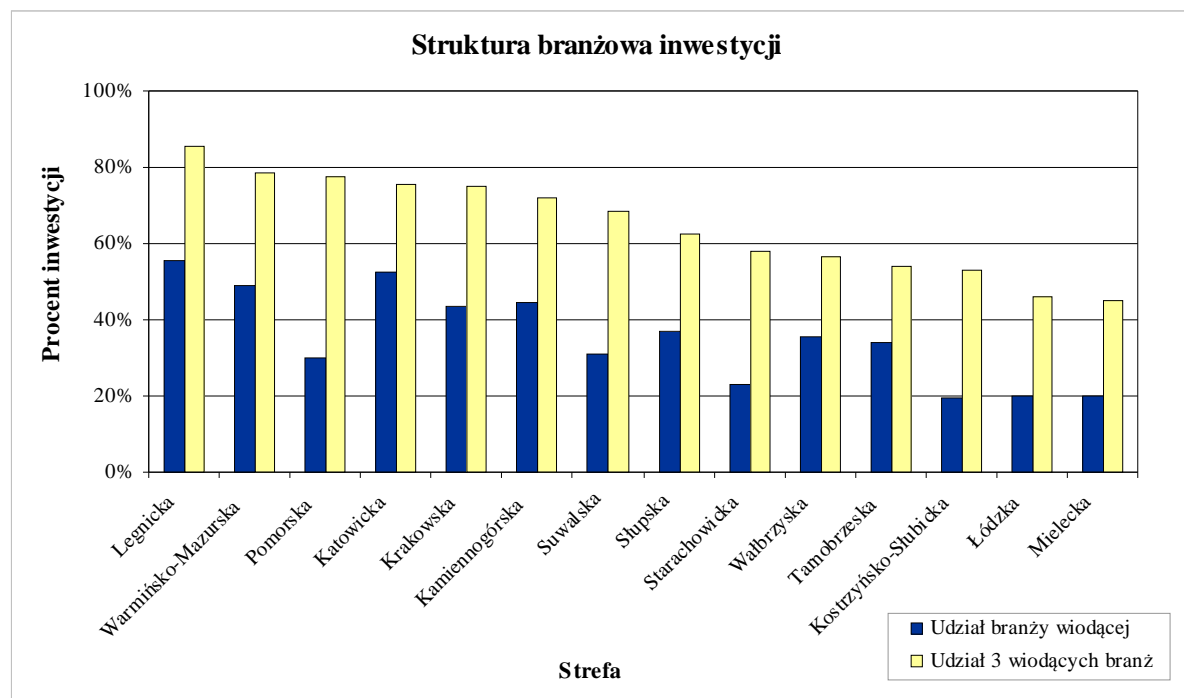
Inwestycje firm świadczących usługi związane z działalnością wydawniczą (dział 58), obejmujące swym zakresem także wydawanie oprogramowania komputerowego (IT), dominowały w strefie kamiennogórskiej. Ich udział w całkowitych nakładach inwestycyjnych w tej strefie wyniósł 44,3%, głównie dzięki inwestycji spółki z Grupy Bauer – BDN, zajmującej się drukiem gazet i czasopism. Znaczące inwestycje w tej branży zrealizowali też przedsiębiorcy działający w strefie krakowskiej, m.in. RR Donnelley i ComArch. Firmy świadczące usługi wydawnicze zainwestowały blisko 771 mln zł, co stanowiło 43,5% łącznej wartości inwestycji zrealizowanych w tej strefie.

Branża drzewna (dział 16) dominowała w czterech strefach: w słupekiej z udziałem wynoszącym 37,1% (dzięki inwestycji Kronospan Polska o wartości blisko 387 mln zł), suwalskiej – 30,8% (głównie za sprawą spółki Pfleiderer MDF, która zainwestowała 393 mln zł), mieleckiej – 20,0% (dzięki inwestycji Kronospan Mielec o wartości 972 mln zł) oraz kostrzyńsko-słubickiej – 19,7% (m.in. dzięki spółce Barlinek, która zainwestowała blisko 427 mln zł oraz Homanit Polska, której wydatki inwestycyjne wyniosły ok. 357 mln zł).

Firmy z branży papierniczej (dział 17) zainwestowały relatywnie duże środki w strefie pomorskiej (m.in. Mondi Świecie, International Paper-Kwidzyn), tj. blisko 2,2 mld zł, co stanowiło 29,6% łącznych nakładów inwestycyjnych w tej strefie. Ponadto znaczącym udziałem branży papierniczej charakteryzowały się strefy: kostrzyńsko-słubicka (15,5%), warmińsko-mazurska (14,1%) oraz łódzka (12,7%).

W pięciu strefach w grupie trzech wiodących branż znalazła się działalność związana z produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (dział 23). Największy udział tej branży w łącznej wartości inwestycji wystąpił w strefach: starachowickiej, suwalskiej oraz łódzkiej i wyniósł odpowiednio: 21,6%, 20,4% i 20,2%. W strefie katowickiej odnotowano natomiast najwyższą wartość wydatków inwestycyjnych poniesionych przez firmy zajmujące się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – blisko 3 mld zł, co stanowiło 16,4% ogólnej wartości inwestycji w tej strefie (m.in. za sprawą inwestycji NGK Ceramics, GUARDIAN Częstochowa i spółek z grupy Saint-Gobain).

Poniższy wykres prezentuje stopień sprofilowania branżowego poszczególnych stref poprzez określenie udziału branży wiodącej oraz udziału trzech wiodących branż w całkowitej wartości inwestycji zrealizowanych w strefach.

Największą koncentrację branżową można zaobserwować w strefach: legnickiej, katowickiej i warmińsko-mazurskiej, w których na branżę wiodącą w 2011 r. przypadło odpowiednio 55,4%, 52,5% i 49,1% inwestycji. W strefie legnickiej i katowickiej dominowała branża motoryzacyjna, zaś w warmińsko-mazurskiej – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Wyraźna koncentracja inwestycji na jednej branży wystąpiła także w strefie kamiennogórskiej i krakowskiej, gdzie na usługi związane z działalnością wydawniczą przypadło odpowiednio 44,3% i 43,5% inwestycji, a także w strefie słupskiej, w której udział branży drzewnej stanowił 37,1%.

Z kolei relatywnie duże zróżnicowanie branżowe charakteryzowało strefy: kostrzyńsko-słubicką, łódzką i mielecką. Na branżę wiodącą w tych strefach przypadło od 19,7% do 20,2% łącznej wartości inwestycji, zaś udział trzech wiodących branż mieścił się w przedziale 44,9% – 53,2%.

Specjalne strefy ekonomiczne stanowią przyjazne środowisko do powstawania nowoczesnych parków przemysłowych, technologicznych oraz klastrów, w których upatruje się szanse na osiągnięcie przewag konkurencyjnych Polski, szczególnie w takich branżach jak motoryzacja, sektor lotniczy, produkcja materiałów budowlanych, sprzętu AGD i TV oraz wysoko wyspecjalizowane usługi.

O znaczącym potencjale klastrowym stref świadczy wcześniej wspomniany rozwój specjalizacji branżowych. Istnieją już przykłady tworzenia struktur klastrowych w strefach, jak Dolina Lotnicza na obszarze strefy mieleckiej, Silesia Automotive w strefie katowickiej, klaster ICT w strefie pomorskiej, meblowy w warmińsko-mazurskiej lub ich załączków, tj. motoryzacyjny w strefie wałbrzyskiej i drzewny w suwalskiej, ale ich rozmiary, mierzone liczbą zaangażowanych podmiotów, relacjami między nimi oraz zasięgiem geograficznym, oceniane są jako małe i mające ograniczone znaczenie dla rozwoju regionów.

Rozwój klastrów, jako sposobu kreowania konkurencyjności przedsiębiorstw i wzrostu gospodarczego, coraz bardziej zyskuje na znaczeniu stając się elementem strategii i programów realizowanych nie tylko na poziomie krajowym, ale też na forum międzynarodowym – UE (Strategia Europa 2020) i OECD (tzw. koncepcja polityki rozwoju opartej o klastry).

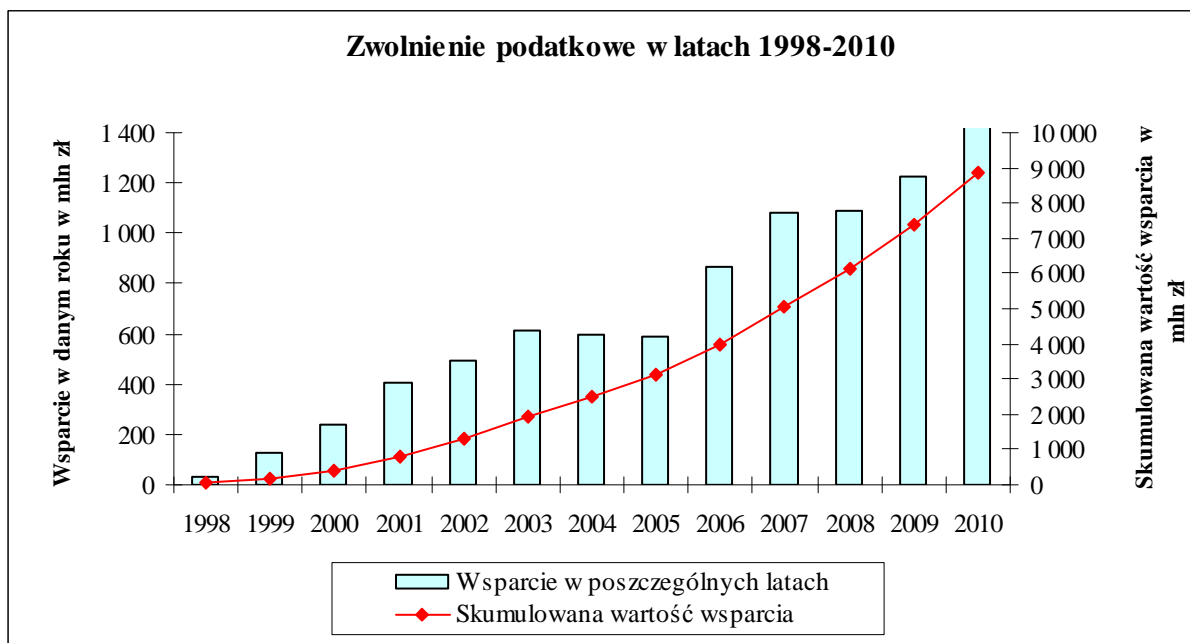
Pomoc publiczna udzielona w specjalnych strefach ekonomicznych

Spółki zarządzające strefami korzystają ze zwolnienia podatkowego na podstawie przepisu § 2 rozporządzeń Rady Ministrów ustanawiających poszczególne strefy, zgodnie z którym zwalnia się od podatku dochodowego od osób prawnych dochody zarządzającego strefą w części wydatkowanej w roku podatkowym lub w roku po nim następującym na cele rozwoju strefy, w tym na nabycie przez zarządzającego nieruchomości lub innych rzeczy służących do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie strefy oraz na modernizację i rozbudowę infrastruktury gospodarczej i technicznej na terenie strefy.

Według danych przekazanych przez Ministra Finansów dochody zwolnione od podatku dochodowego podatników prowadzących działalność na terenie specjalnych stref ekonomicznych i spółek zarządzających strefami w latach 1998–2010 przedstawiały się zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 10. Zwolnienia podatkowe przedsiębiorców i spółek zarządzających strefami

Rok	Podatek dochodowy od osób fizycznych			Podatek dochodowy od osób prawnych			Łączna wartość zwolnienia podatkowego (w tys. zł)
	Liczba podatników	Dochód zwolniony (w tys. zł)	Zwolnienie podatkowe (w tys. zł)	Liczba podatników	Dochód zwolniony (w tys. zł)	Zwolnienie podatkowe (w tys. zł)	
1998	17	8 930	3 433	24	75 165	27 127	30 560
1999	18	31 203	12 309	59	326 174	111 160	123 469
2000	18	66 485	26 403	91	715 168	215 123	241 526
2001	60	55 676	21 552	224	1 373 482	386 360	407 912
2002	77	70 770	27 384	191	1 677 036	469 570	496 954
2003	90	95 653	37 181	654	2 126 827	574 243	611 424
2004	95	136 483	53 452	272	2 810 969	546 733	600 185
2005	74	129 615	50 957	289	2 822 603	536 859	587 816
2006	71	129 739	51 043	346	4 300 638	817 121	868 164
2007	78	206 987	81 711	618	5 276 960	1 002 622	1 084 333
2008	94	226 750	89 381	442	5 263 462	1 000 058	1 089 439
2009	90	158 702	49 657	431	6 167 905	1 171 902	1 221 559
2010	115	223 861	70 195	511	7 619 874	1 447 776	1 517 971
Razem	-	1 540 854	574 659	-	40 556 263	8 306 654	8 881 312

Zgodnie z informacją przekazaną przez Ministerstwo Finansów łączna wartość zwolnień podatkowych przedsiębiorców i spółek zarządzających strefami do końca 2010 r. wyniosła 8 881,31 mln zł. W związku z tym, że wartość zwolnienia dla spółek zarządzających od początku funkcjonowania stref do końca 2010 r. wyniosła 163,68 mln zł, to sumaryczna wielkość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom działającym w strefach była równa 8 717,63 mln zł. Kwota ta stanowi 11,91% nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorców do końca 2010 r.

Szczegółowe informacje dotyczące zwolnień podatkowych spółek zarządzających strefami przedstawiono w podrozdziale *Wydatki na promocję stref i kwoty zwolnienia podatkowego* (str. 35).

4. Spółki zarządzające specjalnymi strefami ekonomicznymi

Struktura właścicielska i zadania spółek zarządzających strefami

Ustawa o sse stanowi, że zarządzającym strefą może być spółka kapitałowa, w której większość głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników posiada Skarb Państwa lub samorząd województwa. Tylko w przypadku Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., która zarządza słupską specjalną strefą ekonomiczną, większością głosów dysponuje samorząd województwa. Nadzór właścicielski nad spółkami zarządzającymi strefami, z wyłączeniem spółek, w których Skarb Państwa posiada 100% akcji lub udziałów, sprawuje Minister Gospodarki. Spod nadzoru Ministra Gospodarki wyłączona jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., która zarządza strefą mielecką i tarnobrzeską.

Poniższa tabela przedstawia strukturę kapitałową wszystkich spółek zarządzających strefami.

Tabela 11. Struktura kapitałowa spółek zarządzających strefami wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.

Spółka zarządzająca	Nazwa akcjonariusza	Wartość kapitału (w zł)	Udział wg kapitału (w %)	Udział wg głosów (w %)
Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości S.A. (strefa kamiennogórska)	Skarb Państwa	4 498 200	39,21	63,28
	Miasto Kamienna Góra	3 045 100	26,54	16,03
	Miasto Lubań	1 818 200	15,85	9,57
	Gmina Nowogrodzic	1 417 600	12,36	7,46
	Miasto Jawor	593 100	5,17	3,13
	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	100 000	0,87	0,53
	Razem	11 472 200	100,00	100,00
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Skarb Państwa	4 570 000	49,81	53,27
	Miasto Gliwice	915 000	9,97	9,28
	Miasto Tychy	915 000	9,97	9,28
	Miasto Katowice	891 000	9,71	9,04
	Miasto Dąbrowa Górnicza	458 000	4,99	4,65
	Miasto Sosnowiec	458 000	4,99	4,65
	Miasto Jastrzębie Zdrój	457 000	4,98	4,64
	Miasto Żory	320 000	3,49	3,24
	Gmina Pawłowice	82 000	0,89	0,83
	Gmina Bieruń	55 000	0,60	0,56
	Gmina Godów	55 000	0,60	0,56
	Razem	9 176 000	100,00	100,00
Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Miasto Kostrzyn nad Odra	7 742 800	27,59	15,10
	Gmina Słubice	7 295 700	26,00	14,20
	Skarb Państwa	5 864 900	20,90	56,70
	Miasto Nowa Sól	2 610 000	9,30	5,10
	Miasto Gorzów Wielkopolski	1 538 300	5,48	3,00
	Prochem-Zachód sp. z o.o.	1 500 000	5,35	2,90
	Miasto Gubin	912 600	3,25	1,80
	Gmina Bytom Odrzański	395 000	1,41	0,80
	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Gorzowie Wielkopolskim	200 000	0,71	0,40
	Razem	28 059 300	100,00	100,00
Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. (strefa krakowska)	Skarb Państwa	12 527 000	71,31	71,31
	Miasto Kraków	78 000	0,44	0,44
	Województwo Małopolskie	2 233 000	12,71	12,71
	Uniwersytet Jagielloński	233 000	1,33	1,33
	Politechnika Krakowska	233 000	1,33	1,33
	Akademia Górniczo-Hutnicza	2 233 000	12,71	12,71
	ArcelorMittal Poland S.A.	30 000	0,17	0,17
	Razem	17 567 000	100,00	100,00
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Skarb Państwa	14 317 000	45,31	55,32
	Gmina Polkowice	8 635 000	27,33	18,81
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	4 000 000	12,66	15,45
	Miasto Złotoryja	2 400 000	7,60	4,64
	Gmina Gromadka	1 300 000	4,11	2,70
	Miasto Legnica	394 000	1,25	1,15

Spółka zarządzająca	Nazwa akcjonariusza	Wartość kapitału (w zł)	Udział wg kapitału (w %)	Udział wg głosów (w %)
	Gmina Warta Bolesławiecka	300 000	0,95	1,16
	ING Security S.A.	100 000	0,32	0,19
	Bank Zachodni WBK S.A.	150 000	0,47	0,58
	Razem	31 596 000	100,00	100,00
Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Skarb Państwa	17 812 000	71,46	87,94
	Miasto Łódź	6 369 000	25,55	10,79
	Miasto Ozorków	746 000	2,99	1,26
	Razem	24 927 000	100,00	100,00
Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o.o.	Skarb Państwa	129 225 000	67,90	68,14
	Województwo Pomorskie	16 000 000	8,41	8,44
	Miasto Gdańsk	12 414 000	6,52	6,54
	Województwo Kujawsko-Pomorskie	11 000 000	5,78	5,80
	Miasto Tczew	7 378 000	3,88	3,89
	Miasto Stargard Szczeciński	7 000 000	3,68	3,69
	Miasto Kwidzyn	3 532 000	1,86	1,86
	Miasto Malbork	1 320 000	0,69	0,70
	Gmina Chojnice	857 000	0,45	0,45
	Gmina Człuchów	517 000	0,27	0,27
	Miasto i Gmina Sztum	413 000	0,22	0,22
	Razem	189 656 000^{*)}	99,66^{*)}	100,00^{*)}
Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (strefa słupska)	Miasto Słupsk	10 407 900	35,85	24,03
	Województwo Pomorskie	9 057 700	31,19	53,12
	Skarb Państwa	6 039 300	20,80	13,94
	Miasto Koszalin	2 325 000	8,01	5,37
	Gmina Słupsk	970 300	3,34	2,24
	Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	200 000	0,69	0,92
	Pozostali	34 400	0,12	0,38
	Razem	29 034 600	100,00	100,00
Specjalna Strefa Ekonomiczna "Starachowice" S.A.	InwestStar S.A.	12 117 600	72,61	38,81
	Skarb Państwa	3 383 100	20,27	54,18
	Gmina Starachowice	1 152 500	6,91	6,89
	Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu S.A.	35 500	0,21	0,11
	Razem	16 688 700	100,00	100,00
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Skarb Państwa	8 076 900	40,46	66,64
	Miasto Ełk	6 500 000	32,55	18,23
	Gmina Gołdap	2 920 000	14,62	8,19
	Miasto Suwałki	2 471 000	12,37	6,94
	Razem	19 967 900	100,00	100,00
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna INVEST-PARK sp. z o.o.	Skarb Państwa	43 640 000	48,80	78,99
	Miasto Wałbrzych	14 210 000	15,89	6,83
	Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	10 200 000	11,41	4,58
	Miasto Dzierżoniów	6 570 000	7,35	2,95
	Miasto Jelcz-Laskowice	4 830 000	5,40	2,17
	Miasto Oława	1 710 000	1,91	0,77
	Miasto Świdnica	1 650 000	1,85	0,74
	Gmina Żarów	1 640 000	1,83	0,74

Spółka zarządzająca	Nazwa akcjonariusza	Wartość kapitału (w zł)	Udział wg kapitału (w %)	Udział wg głosów (w %)
	Miasto Kłodzko	1 000 000	1,12	0,45
	Bank Zachodni WBK S.A.	1 000 000	1,12	0,45
	PKO BP S.A.	1 000 000	1,12	0,45
	Miasto Nowa Ruda	850 000	0,95	0,38
	SRK S.A. Bytom	420 000	0,47	0,19
	Miasto Kudowa-Zdrój	420 000	0,47	0,19
	AM "RELIQUM" sp. z o.o.	150 000	0,17	0,07
	Gmina Strzelin	100 000	0,11	0,04
	Miasto Nysa	30 000	0,03	0,01
Razem		89 420 000	100,00	100,00
Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	Skarb Państwa	14 742 300	45,77	59,44
	Gmina Bartoszyce	8 066 100	25,04	18,73
	Miasto Bartoszyce	4 930 900	15,31	11,45
	Gmina Dobrze Miasto	2 797 800	8,69	6,50
	Gmina Szczytno	903 800	2,81	2,10
	Miasto Mrągowo	304 000	0,94	0,70
	Miasto Nowe Miasto Lubawskie	267 200	0,83	0,62
	Gmina Olecko	198 400	0,61	0,46
Razem		32 210 500	100,00	100,00
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (strefy: mielecka i tarnobrzeska)	Skarb Państwa	4 263 653 000	100,00	100,00
Razem		4 263 653 000	100,00	100,00

^{*)}Zsumowana wartość udziałów poszczególnych wspólników spółki jest niezgodna z rzeczywistą wartością kapitału zakładowego, ze względu na umorzenie udziałów gminy Tczew z czystego zysku spółki zarządzającej. Kapitał zakładowy spółki wynosi 190 303 000 zł. Z tego też powodu udziały poszczególnych wspólników według kapitału nie sumują się do 100%.

W radach nadzorczych spółek zarządzających strefami, w stosunku do których Skarb Państwa posiada większość głosów, zasiadają, w liczbie nie większej niż 5 osób, przedstawiciele:

- Ministra Gospodarki,
- Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- wojewody,
- jednostek samorządu terytorialnego, których udział w kapitale zakładowym spółki jest największy (nie więcej niż 2 osoby).

Do składu rady nadzorczej spółek zarządzających, w stosunku do których samorząd województwa posiada większość głosów, powoływani są przedstawiciele:

- samorządu województwa (2 osoby),
- Ministra Gospodarki,
- jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem samorządu województwa, których udział w kapitale zakładowym spółki jest największy (nie więcej niż 2 osoby).

Główne zadania spółek zarządzających strefami to:

- promocja strefy,
- organizacja rokowań lub przetargów oraz udzielanie zezwoleń,
- zbywanie lub pośredniczenie w zbywaniu prawa własności i prawa użytkowania wieczystego gruntów objętych strefą,
- kontrola działalności przedsiębiorców w zakresie jej zgodności z zezwoleniami,

- budowa infrastruktury na terenie strefy,
- opieka nad inwestorami, pośredniczenie w kontaktach z władzami samorządowymi, właścicielami mediów i infrastruktury itp.

Wynik finansowy spółek zarządzających strefami

Spółki zarządzające utrzymują się głównie z dochodów uzyskanych ze sprzedaży gruntów oraz z opłat za administrowanie i zarządzanie strefą uiszczanych przez przedsiębiorców działających na terenie strefy. Wynik finansowy zależy zatem w głównej mierze od liczby inwestorów.

Tabela 12. Wynik finansowy spółek zarządzających w latach 2007–2011 w tys. zł

Spółka zarządzająca	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości S.A.	233,6	22,0	146,2	300,2	492,1
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	3 668,0	8 820,5	4 039,9	5 259,5	6 018,1
Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	10 049,8	4 531,0	1 897,1	300,7	6 483,0
Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	154,5	696,3	184,0	451,7	488,3
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	8 249,0	6 591,0	1 373,9	1 417,6 ^{*)}	2 897,8
Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	6 651,6	7 285,0	7 391,6	6 405,8	6 234,8
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A w Warszawie Oddział w Mielcu	7 214,7	8 944,6	5 206,1	6 345,1	7 623,8
Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o.o.	6 688,9	25 352,3	1 336,1	22 863,0	1 708,6
Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	1 878,3	3 321,9	896,7	1 547,0	3 130,5
Specjalna Strefa Ekonomiczna "Starachowice" S.A.	177,0	284,3	249,3	132,8	438,0
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	-922,3	-292,7	-1 261,3	-1 847,6	-1 295,5
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie Oddział w Tarnobrzegu	4 032,0	5 614,0	4 897,7	4 802,1	8 852,7
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna INVEST-PARK sp. z o.o.	31 990,4	38 176,5	5 940,7	22 708,4	8 575,5
Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	15 692,5	-1 843,1	2 640,6	245,1	219,8

^{*)} Wprowadzono korektę w odniesieniu do danych przedstawionych w Informacji za 2010 r.

W 2011 r. tylko jedna spółka zarządzająca odnotowała ujemny wynik finansowy. Była nią ponownie Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., która poniosła stratę w wysokości 1 295,5 tys. zł, podczas gdy planowano osiągnięcie zysku na poziomie 120,0 tys. zł. Głównym powodem straty było niezrealizowanie planowanej sprzedaży nieruchomości gruntowych inwestorom. Spółka zamierzała zbyć 7,8 ha gruntów, ale sprzedała zaledwie 0,6 ha. Niewykonanie planu sprzedaży nastąpiło mimo intensywnych działań promocyjnych przeprowadzonych w 2011 r. Peryferyjne położenie strefy w regionach Polski północno-

wschodniej oraz słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna powodują, iż przyciągnięcie nowych inwestorów jest niezmiernie trudne.

W 2011 r. w celu obniżenia kosztów funkcjonowania spółki zredukowano zatrudnienie. Ponadto Zarząd strefy suwalskiej podjął decyzję o czasowym niewypłacaniu sobie wynagrodzeń. Przystąpiono również do rozmów z samorządami w sprawie przeniesienia infrastruktury gospodarczej w zamian za zaległości w podatku od nieruchomości w trybie art. 66 Ordynacji podatkowej. Z wypracowanych dochodów, w tym przychodów z czynszów, na bieżąco były regulowane pozostałe zobowiązania publicznoprawne i wynagrodzenia pracowników.

Nakłady na rozwój strefy

Zgodnie z art. 8 ustawy o sse do zadań zarządzającego należy prowadzenie działań zmierzających do rozwoju działalności gospodarczej prowadzonej na terenie strefy.

Uznając wagę tego zadania ustawodawca w art. 25 ust. 2 ustawy o sse dopuścił możliwość zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodów zarządzającego w części wydatkowanej na cele rozwoju strefy. Rada Ministrów w rozporządzeniach ustanawiających strefy umożliwiła wszystkim spółkom zarządzającym skorzystanie z tego udogodnienia.

Główne działania zarządzających to budowa infrastruktury i promowanie obszarów stref. Poważniejsze przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury z reguły podejmowane są wspólnie z samorządami lokalnymi i gestorami mediów, którzy zostali uwzględnieni w poniższej tabeli w grupie „Inni”.

Tabela 13. Nakłady na budowę infrastruktury (narastająco) w mln zł

Lp.	Strefa	31.12.2010 r.		31.12.2011 r.		Najważniejsze działania podjęte w 2011 r.
		Zarząd	Inni	Zarząd	Inni	
1	Kamiennogórska	15,1	4,4	15,7	4,4	1) modernizacja budynku administracyjnego SSEMP S.A. 2) budowa kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki z zakładów przemysłowych w Wykrotach, 3) budowa nawierzchni asfaltowej w podstrefie w Lubaniu.
2	Katowicka	33,0	313,9	34,3	336,9	1) wykonanie dróg wraz z infrastrukturą oraz kanalizacji deszczowej w Zabrze, 2) budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz sieci elektroenergetycznej w gminie Gogolin, 3) budowa infrastruktury gazowej w Gliwicach i w gminie Ujazd, 4) budowa połączenia drogowego w Tychach, 5) budowa infrastruktury elektroenergetycznej wraz z odcinkiem kabla w Tychach, 6) budowa drogi łączącej ul. 11 listopada z drogą krajową nr 1 (S1) w Sosnowcu, 7) przebudowa ulicy dojazdowej w Rybniku.

Lp.	Strefa	31.12.2010 r.		31.12.2011 r.		Najważniejsze działania podjęte w 2011 r.
		Zarząd	Inni	Zarząd	Inni	
3	Kostrzyńsko-Słubicka	72,7	66,4	82,6	106,8	<ol style="list-style-type: none"> 1) budowa drogi wewnętrznej wraz z infrastrukturą, w tym zespołu 2 pompowni (wód deszczowych oraz ścieków sanitarnych), zbiornika retencyjnego, separatora wód opadowych, komór instalacji sanitarnych, 2 linii elektroenergetycznych zasilania ww. instalacji oraz elektronicznego systemu sterowania pracą 2 zespołów pomp w podstrefie Słubice, 2) wybudowanie skrzyżowania na drodze krajowej nr 29 w Świecku wraz z 2 zjazdami i wjazdami w podstrefie Słubice, 3) budowa drogi dojazdowej do drogi powiatowej wraz z siecią wodociągową i oświetleniem w podstrefie Kostrzyn, 4) przełożenie wodociągu w podstrefie Kostrzyn w związku z budową zakładu przemysłowego.
4	Krakowska	31,5	17,9	71,2	82,0	<ol style="list-style-type: none"> 1) budowa Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych w podstrefie Kraków Podgórze, 2) uzbrojenie w infrastrukturę techniczną oraz wybudowanie dróg wewnętrznych w podstrefie Zator, 3) wybudowanie dróg wewnętrznych w podstrefie Niepołomice.
5	Legnicka	40,5	10,9	41,1	12,5	<ol style="list-style-type: none"> 1) remont wjazdu autostradowego w podstrefie Krzywa, 2) budowa drogi wewnętrznej oraz skomunikowanie jej z drogą krajową E94 w podstrefie Środa Śląska, 3) organizacja ruchu oraz wykonanie oznakowania dróg na terenie podstref Legnica oraz Polkowice.
6	Łódzka	34,1	216,5	37,5	243,8	<ol style="list-style-type: none"> 1) budowy infrastruktury w podstrefach Kutno i Koluszki, 2) kontynuacja prac nad zagospodarowaniem kompleksu 3 (Centrum) w podstrefie Łódź (w tym rewitalizacja dawnej wieży ciśnieniowej z przeznaczeniem na nową siedzibę ŁSSE S.A. oraz powierzchnie biurowe pod wynajem).
7	Mielecka	109,4	158,4	118,5	183,5	<ol style="list-style-type: none"> 1) budowa magistrali wodociągowej wraz z kanalizacją sanitarną, sieci kanalizacji deszczowej i sieci gazowej w podstrefie Trzebowniko, 2) budowa drogi wraz z infrastrukturą w podstrefie Zamość, 3) rozbudowa kanalizacji deszczowej, budowa hali produkcyjnej z przeznaczeniem do dzierżawy w Mielcu.

Lp.	Strefa	31.12.2010 r.		31.12.2011 r.		Najważniejsze działania podjęte w 2011 r.
		Zarząd	Inni	Zarząd	Inni	
8	Pomorska	258,2	30,4	270,7	30,4	<ul style="list-style-type: none"> 1) realizacja trzeciego etapu rozbudowy Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego, 2) budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w podstrefie Sztum, 3) budowa i modernizacja infrastruktury postyczniowej w Gdyni (modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, deszczowej, ciepłej) oraz rozpoczęcie modernizacji powierzchni biurowej.
9	Słupska	6,4	32,7	20,9	50,0	<ul style="list-style-type: none"> 1) budowa Słupskiego Inkubatora Technologicznego w podstrefie Słupsk – Włynkówko, 2) budowa przyłączy wodno-kanalizacyjnych oraz kanalizacji deszczowej, przyłączy teletechnicznych, drogi dojazdowej, ciągu pieszego, oświetlenia zewnętrznego, infrastruktury energetycznej w podstrefie Debrzno, 3) budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz drogowej w podstrefie Redzikowo, 4) budowa infrastruktury drogowej, chodników oraz oświetlenia w podstrefie Koszalin, 5) budowa infrastruktury drogowej, oświetlenia oraz kanalizacji deszczowej w podstrefie Szczecinek.
10	Starachowicka	6,0	1,6	7,8	1,9	<ul style="list-style-type: none"> 1) modernizacja i rozbudowa sieci energetycznej w podstrefie Starachowice, 2) zakup terenu inwestycyjnego w podstrefie Kielce (w gminie Piekoszów) i jego przystosowanie pod potrzeby inwestorów.
11	Suwalska	22,7	0,0	22,7	0,0	<ul style="list-style-type: none"> 1) budowa parkingu i wodociągu w Ełku, 2) wykonanie prac w Suwałkach (ul. Turkusowa), polegających na zebraniu warstwy „humusu” w celu utrzymania pozwolenia na budowę.
12	Tarnobrzaska	142,9	71,4	145,1	104,6	<ul style="list-style-type: none"> 1) budowa drogi i sieci przesyłowych mediów energetycznych w podstrefie Przemyśl, 2) remont ulicy w podstrefie Tarnobrzeg i budowa drogi strefowej w podstrefie Nowa Dęba, 3) budowa sieci kanalizacyjnej do odprowadzania wód opadowych w podstrefie Łuków, 4) zakończenie budowy i oddanie do użytkowania kompleksu trzech nowych hal produkcyjno-magazynowych w Tarnobrzegu-Machowie

Lp.	Strefa	31.12.2010 r.		31.12.2011 r.		Najważniejsze działania podjęte w 2011 r.
		Zarząd	Inni	Zarząd	Inni	
13	Wałbrzyska	101,2	249,8	103,9	257,9	1) makroniwelacja terenu i przełożeniem sieci średniego napięcia w podstrefie Nowa Ruda, 2) wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Jarocinie, 3) opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi dojazdowej do strefy w miejscowości Chelstówek w gminie Twardogóra, 4) rozbudowa infrastruktury w podstrefie Góra, 5) budowa sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, konserwacja rowu melioracyjnego do odprowadzania wód opadowych, budowa drogi serwisowej dojazdowej z drogi krajowej nr 92 do terenów inwestycyjnych w podstrefie Września, 6) wykonanie map numerycznych oraz przebadanie stanowiska archeologicznego w podstrefie Oława, 7) wykonanie projektu II etapu uzbrojenia w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej w podstrefie Oleśnica, 8) doprowadzenie zasilenia do zakładów produkcyjnych w podstrefach: Wałbrzych, Dzierżoniów, Świdnica, Świebodzice, 9) budowa sieci kanalizacji w podstrefie Namysłów i wodociągowej w podstrefie Świebodzice.
14	Warmińsko-Mazurska	5,3	119,5	5,3	124,2	1) rozbudowa infrastruktury drogowej, sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieci telekomunikacyjnej w podstrefie Nidzica, 2) budowa drogi dojazdowej do terenów podstrefy w Lidzbarku Warmińskim wraz z siecią kanalizacyjną sanitarną i deszczową, wodociągiem, chodnikiem i ścieżką rowerową.
Razem		879,0	1 293,8	977,3	1 538,9	
Ogółem		2 172,8		2 516,2		

* gminy, gestorzy mediów, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Do końca 2011 r. łączne nakłady na budowę infrastruktury na terenie stref wyniosły 2 516,2 mln zł i wzrosły w stosunku do roku 2010 o 343,4 mln zł. W 2010 r. wzrost ten był o 8,6 mln zł wyższy i wyniósł 352,0 mln zł. Udział spółek zarządzających strefami w inwestycjach w zakresie infrastruktury stanowił blisko 39%. Pozostała część wydatków finansowana była przez gminy, gestorów mediów oraz Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad.

W 2011 r. spółki zarządzające strefami zmniejszyły wydatki na rozwój infrastruktury o blisko 18%, zaś pozostałe podmioty przeznaczyły na ten cel o 5,6% środków więcej niż w roku ubiegłym.

Spśród wszystkich spółek zarządzających strefami największe nakłady na rozwój infrastruktury poniosła Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o. o. – 270,7 mln zł (co stanowiło 27,7% wydatków wszystkich stref) oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (zarządzająca dwiema strefami), która na inwestycje w infrastrukturę w strefie tarnobrzesckiej przeznaczyła 145,1 mln zł (14,8% łącznych nakładów stref), zaś w mieleckiej – 118,5 mln zł (12,1%).

W samym 2011 r. pod względem wydatków na budowę infrastruktury dominowała spółka zarządzająca strefą krakowską (39,7 mln zł), słupecką (14,5 mln zł) i pomorską (12,5 mln zł). Na trzy strefy przypadło blisko 68% wydatków poniesionych przez zarządzających na infrastrukturę w 2011 r. Jedynie w przypadku jednej strefy, tj. warmińsko-mazurskiej, spółka zarządzająca nie poniosła w 2011 r. żadnych nakładów na rozwój infrastruktury, zaś w strefie suwalskiej wyniosły one zaledwie 0,03 mln zł.

W odniesieniu do inwestycji finansowanych przez inne podmioty, w tym m.in. samorządy lokalne i gestorów mediów, wyróżniały się strefy: katowicka (336,9 mln zł nakładów), wałbrzyska (257,9 mln zł) i łódzka (243,8 mln zł). Z kolei w samym 2011 r. najwięcej nakładów na budowę infrastruktury poniesiono w strefach: krakowskiej (64,1 mln zł), kostrzyńsko-słubickiej (40,4 mln zł) i tarnobrzesckiej (33,2 mln zł). Na te trzy strefy przypadło ponad 56% wydatków inwestycyjnych poniesionych w 2011 r. przez podmioty inne niż spółki zarządzające.

Wydatki na promocję stref i kwoty zwolnienia podatkowego

W 2011 r. spółki zarządzające przeznaczyły na promocję stref kwotę 6,01 mln zł, czyli o 1,15 mln zł więcej niż w 2010 r. Największe wydatki ponieśli zarządzający strefami: kostrzyńsko-słubicką (1,17 mln zł), katowicką (0,92 mln zł), łódzką (0,78 mln zł) i krakowską (0,72 mln zł). Stanowiły one blisko 60% nakładów wszystkich stref na ten cel.

Z kolei najwięcej środków na promocję od początku funkcjonowania stref przeznaczyła spółka katowicka – 9,15 mln zł (ponad 19% nakładów wszystkich spółek zarządzających). Na kolejnych pozycjach, tak jak roku ubiegłym, uplasowały się spółki zarządzające strefami: kostrzyńsko-słubicką (7,47 mln zł), pomorską (6,51 mln zł) i wałbrzyską (4,84 mln zł). Najmniejsze nakłady poniosły natomiast spółki zarządzające strefami: warmińsko-mazurską, kamiennogórską i słupecką.

Poniższa tabela przedstawia wydatki na promocję w poszczególnych strefach.

Tabela 14. Wydatki zarządzających na promocję stref w mln zł

Lp.	Strefa	Nakłady na promocję strefy	
		w 2011 r.	narastająco
1	Kamiennogórska	0,13	0,77
2	Katowicka	0,92	9,15
3	Kostrzyńsko-Słubicka	1,17	7,47
4	Krakowska	0,72	2,27
5	Legnicka	0,15	2,51
6	Łódzka	0,78	4,53
7	Mielecka	0,18	2,10
8	Pomorska	0,62	6,51
9	Słupecka	0,33	1,08
10	Starachowicka	0,03	1,26 ^{*)}
11	Suwalska	0,10	2,89

Lp.	Strefa	Nakłady na promocję strefy	
		w 2011 r.	narastająco
12	Tarnobrzeska	0,28	1,73
13	Wałbrzyska	0,57	4,84
14	Warmińsko-Mazurska	0,03	0,46
Razem		6,01	47,57^{*)}

^{*)} Wprowadzono korektę nakładów za 2010 r.

Łączna kwota zwolnienia podatkowego spółek zarządzających strefami od początku funkcjonowania stref do końca 2011 r. wyniosła 176,32 mln zł.

Z największych zwolnień podatkowych dochodu w części wydatkowej na rozwój strefy skorzystały dotychczas spółki zarządzające strefami: mielecką i tarnobrzeską oraz wałbrzyską. Łączna ich wartość osiągnęła 86,0 mln zł i stanowiła blisko 48,8% kwoty przypadającej na wszystkie spółki.

W samym roku 2011 kwota zwolnienia podatkowego była równa 12,64 mln zł i była niższa o 5,32 mln zł w porównaniu z rokiem 2010. Blisko 63% tej sumy przypadło na te cztery strefy: słupską (2,41 mln zł), wałbrzyską (1,99 mln zł), katowicką (1,82 mln zł) i mielecką (1,72 mln zł). Ze zwolnienia podatkowego w 2011 r. nie skorzystała jedynie Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., która poniosła stratę.

Informację o wielkości zwolnień podatkowych spółek zarządzających przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Zwolnienia podatkowe spółek zarządzających strefami w mln zł

Lp.	Strefa	Zwolnienie do końca 2006 r. (narastająco)	Kwota zwolnienia w latach 2007–2011					Zwolnienie do końca 2011 r. (narastająco)
			2007	2008	2009	2010	2011	
1	Kamiennogórska	1,58	0,08	0,00	0,02	0,37	0,10	2,15
2	Katowicka	6,35	1,35	0,93	0,74	0,93	1,82	12,12
3	Kostrzyńsko-Słubicka	12,48	2,10	1,07	0,52	0,00	1,33	17,5
4	Krakowska	1,05	0,04	0,15	0,15	0,20	0,32	1,91
5	Legnicka	5,62	1,39	0,80	0,32	0,28	0,45	8,86
6	Łódzka	4,79	2,46	3,20	1,99	2,07	1,10	15,61
7	Mielecka	26,20	1,47	1,40	0,33	0,90	1,72	32,02
8	Pomorska	1,68	0,67	5,29	0,14	4,59	0,49	12,86
9	Słupska	2,73	0,67	1,97	2,07 ^{*)}	1,69	2,41	11,54
10	Starachowicka	1,63	0,00	0,19	0,10	0,00	0,42	2,34
11	Suwalska	3,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,90
12	Tarnobrzeska	12,89	5,31	2,40	0,65	2,57	0,43	24,25
13	Wałbrzyska	14,14	3,57	4,39	1,32	4,32	1,99	29,73
14	Warmińsko-Mazurska	0,00	0,90	0,00	0,53	0,04	0,06	1,53
Razem		95,04	20,01	21,80	8,88	17,96	12,64	176,32

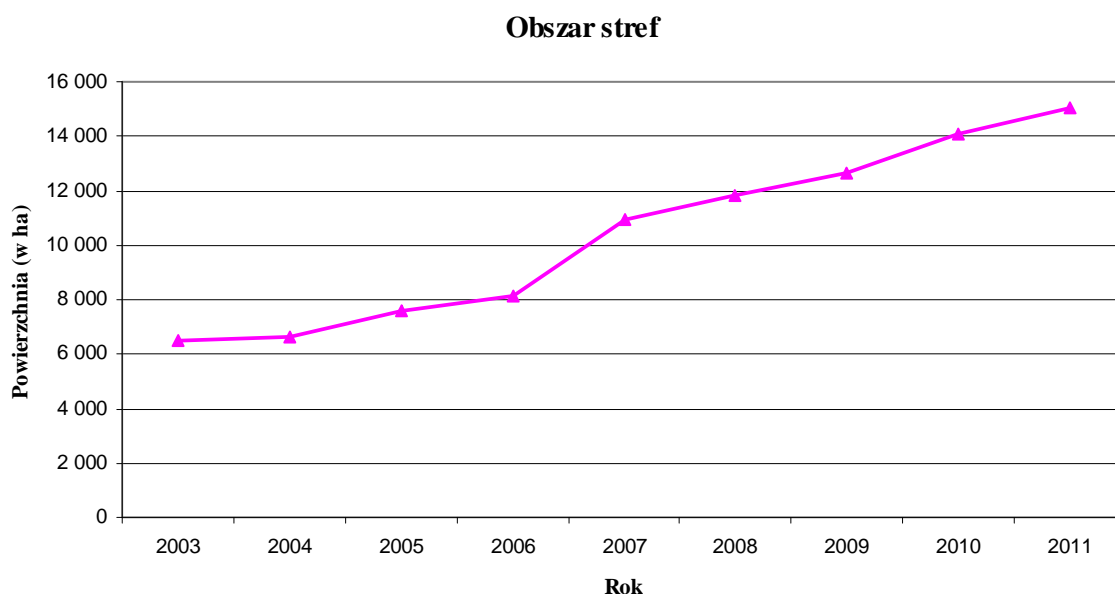
^{*)} Wprowadzono korektę w odniesieniu do danych przedstawionych w Informacji za 2010 r.

Do końca 2011 r. spółki zarządzające strefami otrzymały wsparcie w postaci zwolnień podatkowych w kwocie 176,3 mln zł. W tym samym okresie na promocję stref, a więc polskiej gospodarki, wydatkowały 47,6 mln zł oraz na budowę niezbędnej infrastruktury 977,3 mln zł. W sumie na wspomniane cele przeznaczyły ponad 1,02 mld zł, a więc kwotę prawie 6-krotnie przekraczającą wielkość uzyskanych zwolnień podatkowych.

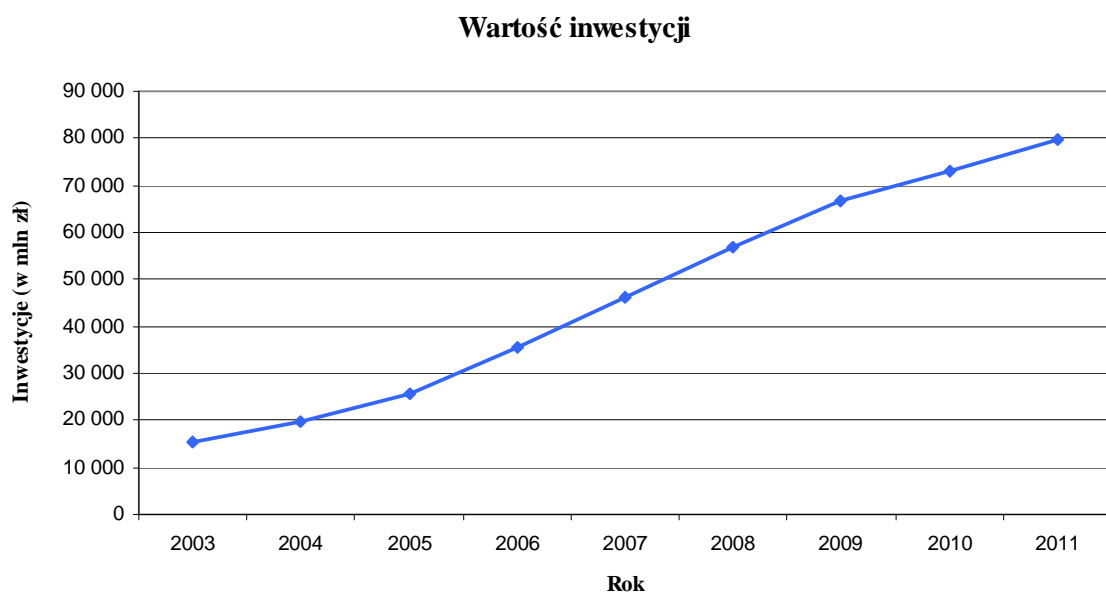
5. Podsumowanie

W latach 2001–2002 drastycznie spadło zainteresowanie przedsiębiorców podejmowaniem inwestycji na obszarze specjalnych stref ekonomicznych, głównie z uwagi na trwające negocjacje z Komisją Europejską dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej w strefach. Począwszy od 2003 r. rozwój specjalnych stref ekonomicznych jest w miarę stabilny.

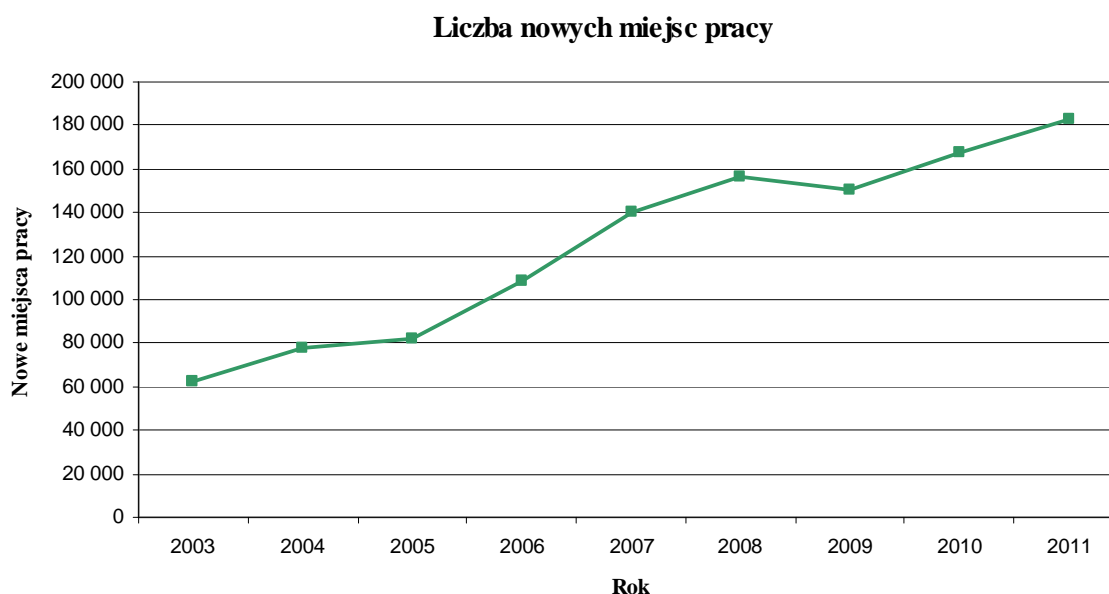
Na poniższych wykresach przedstawiono zmiany obszarów stref, wielkości poniesionych nakładów inwestycyjnych i utworzonych nowych miejsc pracy w latach 2003–2011.

Największy przyrost obszaru stref, o ok. 2 800 ha, nastąpił w 2007 r. Było to wynikiem zwiększenia w 2006 r. limitu łącznego obszaru stref z 8 tys. do 12 tys. ha. Kolejne zwiększenie maksymalnego obszaru stref – w 2008 r. do 20 tys. ha – nie spowodowało już skokowego przyrostu ich powierzchni w roku następnym.

W latach 2005–2009 odnotowano harmonijny wzrost nakładów inwestycyjnych – o ok. 10 mld zł rocznie. W 2010 r. dynamika wzrostu spadła, co było efektem kryzysu z drugiej połowy 2008 r. W 2010 r. przyrost inwestycji wyniósł tylko 6,6 mld zł i utrzymał się na analogicznym poziomie w roku 2011.

Analizując dynamikę wzrostu nowych miejsc pracy można wyraźnie dostrzec efekt kryzysu. Po dobrej koniunkturze w latach 2005–2007 w kolejnym roku obniżyła się dynamika zatrudnienia, zaś w 2009 r. odnotowano spadek liczby nowych miejsc pracy o blisko 5 600 w stosunku do roku 2008. Od 2010 r. ponownie obserwuje się wzrost liczby nowych miejsc pracy, ale nie została osiągnięta dynamika z najlepszego okresu. W sytuacji tylko 8-letniej perspektywy funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych nie należy spodziewać się istotnej poprawy.

W celu wykazania znaczenia specjalnych stref ekonomicznych dla rynku pracy dokonano symulacji możliwego wzrostu bezrobocia w powiatach, w których funkcjonują przedsiębiorcy strefowi, przy założeniu braku tego instrumentu.

W tabeli 17 (zamieszczonej na str. 41-47) przedstawiono dane o liczbie nowych i utrzymanych miejsc pracy w przedsiębiorstwach strefowych, poziomie stóp bezrobocia według GUS na koniec 2011 r. oraz hipotecznych wielkościach stóp bezrobocia w sytuacji braku inwestycji w strefach. Założono również, na podstawie informacji inwestorów, że zwolnienia podatkowe wspierające nowe inwestycje już funkcjonujących zakładów pozwoliły nie tylko utworzyć nowe miejsca pracy, ale zapobiegły redukcjom istniejącego zatrudnienia w wysokości ok. 30%.

Na 168 analizowanych powiatów w 11 powiatach stopa bezrobocia zwiększyłaby się od 9 do 20 pkt procentowych. W 33 powiatach stopa bezrobocia wzrosłaby od 3 do 9 punktów procentowych. Szczególną uwagę należy zwrócić np. na powiat mielecki, w którym, gdyby nie strefa mielecka, stopa bezrobocia dzisiaj wyniosłaby ponad 32%.

Bez miejsc pracy utworzonych i utrzymanych w wyniku inwestycji zrealizowanych w strefach stopa bezrobocia w Polsce na koniec 2011 r. wynosiłaby 13,8%, a nie odnotowane 12,5%.

Pomoc publiczna udzielana przedsiębiorcom funkcjonującym na terenach stref to z jednej strony koszt dla budżetu z tytułu braku wpływów z podatku dochodowego, z drugiej zaś korzyści z tytułu podatków PIT, CIT i VAT płaconych przez przedsiębiorstwa strefowe.

W raporcie Ernst & Young *Specjalne Strefy Ekonomiczne po 2020 roku* przedstawiono wyniki analizy ekonomicznej funkcjonowania stref jedynie w oparciu o wpływy budżetowe wynikające z zatrudnienia pracowników w przedsiębiorstwach strefowych.

Tabela 16. Korzyści dla budżetu państwa i jst. z tytułu zatrudnienia w strefach

Lp.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
1	Wpływy budżetowe związane z zatrudnieniem pracowników (w mln zł)	1 640	2 062	2 099	2 370
2	Udzielona pomoc publiczna (w mln zł)	1 084	1 089	1 222	1 518
3	Korzyść dla budżetu państwa i jst.	556	973	877	852

Jak wynika z tabeli w latach 2007 -2010 koszty w postaci utraconych wpływów z podatku CIT od przedsiębiorców i spółek zarządzających strefami wyniosły łącznie 4 913 mln zł, natomiast wpływy tylko z tytułu zatrudniania pracowników 8 171 mln zł. **Dodatni bilans korzyści dla budżetu wynosi 3 258 mln zł.**

Specjalne strefy ekonomiczne w ciągu najbliższych 3 lat są praktycznie jedynym liczącym się instrumentem wsparcia nowych inwestycji.

Środki unijne na finansowe wsparcie nowych inwestycji w latach 2007 – 2013 są wyczerpane. Nieokreślona jest jeszcze wielkość środków na ten cel w nowej perspektywie 2014 – 2020, a zakładając, że ich wielkość będzie na dotychczasowym poziomie, to z uwagi na proces decyzyjny, będą one dostępne dla inwestorów w połowie 2015 r.

Konieczne jest zatem utrzymanie atrakcyjności specjalnych stref ekonomicznych tak, aby stanowiły realną zachętę do lokalizowania w Polsce dużych inwestycji, szczególnie w sektorach produkcyjnych.

Tabela 17. Wpływ miejsc pracy w specjalnych strefach ekonomicznych na stopę bezrobocia w powiatach, wg danych na koniec 2011 r.

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	bartoszycki	400	71	29,7	31,5	31,6	1,8	1,9
2	będziński	731	307	14,4	15,9	16,1	1,5	1,7
3	białogardzki	125	263	28,1	28,8	29,3	0,7	1,2
4	bielski	11	0	10	10,0	10,0	0,0	0,0
5	Bielsko-Biała	3 917	1 838	6,2	10,2	10,8	4,0	4,6
6	bolesławiecki	2 502	0	12,6	20,9	20,9	8,3	8,3
7	brzeski	1 111	0	20,9	24,6	24,6	3,7	3,7
8	chojnicki	36	0	19,2	19,3	19,3	0,1	0,1
9	ciechanowski	160	312	17,2	17,7	18,0	0,5	0,8
10	Częstochowa	2 036	3 296	11,9	13,6	14,5	1,7	2,6
11	Dąbrowa Górnicza	1 627	358	11,4	14,3	14,5	2,9	3,1
12	dębicki	503	2 732	12,6	13,4	14,8	0,8	2,2
13	działdowski	235	0	23,7	24,7	24,7	1,0	1,0
14	dzierżoniowski	2 067	109	19,3	25,7	25,8	6,4	6,5
15	Elbląg	353	78	15,8	16,6	16,6	0,8	0,8
16	ełcki	1 656	10	24,8	30,0	30,0	5,2	5,2
17	garwoliński	79	0	12,6	12,8	12,8	0,2	0,2
18	Gdańsk	89	84	5,5	5,5	5,6	0,0	0,1
19	Gdynia	0	231	5,5	5,5	5,6	0,0	0,1
20	Gliwice	11 128	421	6,6	18,1	18,2	11,5	11,6
21	goleniowski	713	98	16,8	19,2	19,3	2,4	2,5
22	golubsko-dobrzyński	499	0	22,2	25,1	25,1	2,9	2,9

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	gołdapski	901	0	22,9	32,3	32,3	9,4	9,4
24	gorlicki	413	154	12,7	13,6	13,7	0,9	1,0
25	gorzowski	2 289	742	12,7	22,1	23,0	9,4	10,3
26	Gorzów Wielkopolski	2 463	10	9,3	13,6	13,6	4,3	4,3
27	gostyński	28	0	12,4	12,5	12,5	0,1	0,1
28	górowski	2	0	25,9	25,9	25,9	0,0	0,0
29	grajewski	151	0	23	23,8	23,8	0,8	0,8
30	grodziski	61	743	7	7,2	7,9	0,2	0,9
31	Grudziądz	141	0	22,2	22,6	22,6	0,4	0,4
32	jasielski	445	1 090	17,4	18,2	18,8	0,8	1,4
33	Jastrzębie Zdrój	171	0	9	9,4	9,4	0,4	0,4
34	jeleniogórski	1 033	192	21,5	26,9	27,2	5,4	5,7
35	jędrzejowski	185	1 168	13,6	14,1	15,1	0,5	1,5
36	Kalisz	115	0	7,8	8,0	8,0	0,2	0,2
37	kamiennogórski	1 252	8	21,6	30,1	30,1	8,5	8,5
38	kartuski	0	188	10,4	10,4	10,5	0,0	0,1
39	Katowice	1 809	635	4,3	5,2	5,3	0,9	1,0
40	kielecki	46	15	18,7	18,8	18,8	0,1	0,1
41	kluczborski	293	101	15,3	16,7	16,8	1,4	1,5
42	kłodzki	1 296	344	24,4	26,7	26,9	2,3	2,5
43	kolski	312	0	15,1	16,0	16,0	0,9	0,9
44	konecki	401	230	22,7	23,9	24,1	1,2	1,4
45	Koszalin	1 011	43	11,2	13,3	13,3	2,1	2,1
46	kościański	13	0	8,7	8,7	8,7	0,0	0,0

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
47	krakowski	1 982	337	10,6	12,9	13,0	2,3	2,4
48	Kraków	3 832	1 993	4,9	5,9	6,0	1,0	1,1
49	krośnieński (woj. lubuskie)	74	0	23,6	24,0	24,0	0,4	0,4
50	krośnieński (woj. podkarpackie)	190	12	17,4	17,9	17,9	0,5	0,5
51	krotoszyński	711	2 255	10,4	12,6	14,6	2,2	4,2
52	kutnowski	475	0	17,4	18,5	18,5	1,1	1,1
53	kwidzyński	2 045	1 660	16	22,1	23,5	6,1	7,5
54	Legnica	3 555	114	10	17,3	17,3	7,3	7,3
55	legnicki	1 159	0	21,3	28,4	28,4	7,1	7,1
56	leżajski	15	8	18,8	18,9	18,9	0,1	0,1
57	lubaczowski	32	125	17,7	17,8	18,0	0,1	0,3
58	lubański	230	0	23,3	24,5	24,5	1,2	1,2
59	Lublin	304	394	9,5	9,7	9,7	0,2	0,2
60	lwówecki	0	5	24,5	24,5	24,5	0,0	0,0
61	łaski	92	0	17,2	17,6	17,6	0,4	0,4
62	łęczycki	726	0	14,3	17,6	17,6	3,3	3,3
63	Łódź	6 876	1 682	10,8	12,8	13,0	2,0	2,2
64	łukowski	27	20	11,8	11,9	11,9	0,1	0,1
65	malborski	186	0	23,8	24,7	24,7	0,9	0,9
66	mielecki	10 571	409	15,1	32,1	32,3	17,0	17,2
67	międzyrzecki	238	0	21,1	22,2	22,2	1,1	1,1
68	mikołowski	57	219	7,1	7,2	7,4	0,1	0,3

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
69	mławski	2 189	367	13,3	20,6	20,9	7,3	7,6
70	mragowski	161	0	21,7	22,6	22,6	0,9	0,9
71	myślenicki	178	136	13,2	13,6	13,7	0,4	0,5
72	myśliborski	1 422	0	16,5	22,8	22,8	6,3	6,3
73	niżański	252	0	24,3	25,4	25,4	1,1	1,1
74	nowomiejski	166	0	21,3	22,3	22,3	1,0	1,0
75	nowosolski	1 433	952	24,2	29,2	30,1	5,0	5,9
76	nowotomyski	690	0	6,6	9,0	9,0	2,4	2,4
77	Nowy Sącz	60	0	10	10,1	10,1	0,1	0,1
78	nyski	62	152	18,9	19,0	19,1	0,1	0,2
79	Olsztyn	1 259	3 154	7,2	8,7	9,8	1,5	2,6
80	olsztyński	574	0	20,7	22,2	22,2	1,5	1,5
81	oławski	3 967	299	11,1	23,7	24,0	12,6	12,9
82	opoczyński	88	603	15,9	16,2	16,8	0,3	0,9
83	Opole	1	0	6,2	6,2	6,2	0,0	0,0
84	opolski	603	13	12,4	14,0	14,0	1,6	1,6
85	Ostrołęka	35	914	15,2	15,3	16,4	0,1	1,2
86	ostrowiecki	66	6	20,8	21,0	21,0	0,2	0,2
87	ostrowski (woj. wielkopolskie)	1 180	0	10,5	12,4	12,4	1,9	1,9
88	ostrowski (woj. mazowieckie)	124	133	17,6	18,0	18,2	0,4	0,6
89	ostródzki	125	0	22,1	22,4	22,4	0,3	0,3
90	ostrzeszowski	18	0	10,6	10,7	10,7	0,1	0,1

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
91	oświęcimski	11	85	12,5	12,5	12,6	0,0	0,1
92	pabianicki	558	115	15,9	17,1	17,1	1,2	1,2
93	piotrkowski	40	0	12,6	12,7	12,7	0,1	0,1
94	Piotrków Trybunalski	1 268	0	11,2	14,7	14,7	3,5	3,5
95	Płock	29	141	11,5	11,5	11,6	0,0	0,1
96	płoński	50	0	17,2	17,3	17,3	0,1	0,1
97	polkowicki	3 235	140	9,4	18,3	18,5	8,9	9,1
98	Poznań	1 335	4 537	3,7	4,1	4,6	0,4	0,9
99	poznański	411	0	3,7	4,0	4,0	0,3	0,3
100	prudnicki	11	0	18	18,1	18,1	0,1	0,1
101	pszczyński	407	0	6,6	7,5	7,5	0,9	0,9
102	pucki	734	0	13,3	16,2	16,2	2,9	2,9
103	puławski	24	0	11,2	11,2	11,2	0,0	0,0
104	Radom	1 300	13	21,4	22,8	22,8	1,4	1,4
105	radomski	54	0	29,9	30,0	30,0	0,1	0,1
106	radomszczański	1 646	0	15,3	18,9	18,9	3,6	3,6
107	rawski	251	0	8,6	9,8	9,8	1,2	1,2
108	rybnicki	194	0	11,8	12,9	12,9	1,1	1,1
109	Rybnik	40	0	7,5	7,6	7,6	0,1	0,1
110	rzeszowski	2 360	0	13,7	17,4	17,4	3,7	3,7
111	Rzeszów	98	0	7,7	7,8	7,8	0,1	0,1
112	sanocki	259	0	12,5	13,1	13,1	0,6	0,6
113	Siedlce	386	2 699	9,9	10,9	13,0	1,0	3,1
114	Siemianowice Śląskie	992	24	14,2	18,9	18,9	4,7	4,7

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
115	sieradzki	253	516	13,1	13,6	13,9	0,5	0,8
116	skarżyski	157	95	25,7	26,2	26,3	0,5	0,6
117	słubicki	748	76	14,5	19,0	19,2	4,5	4,7
118	Słupsk	978	138	11,3	13,7	13,8	2,4	2,5
119	słupski	264	155	22,4	23,2	23,4	0,8	1,0
120	Sosnowiec	3 271	1 303	13,4	17,7	18,2	4,3	4,8
121	stalowowolski	3 238	1 672	14,4	21,5	22,6	7,1	8,2
122	starachowicki	2 390	1 654	17,2	23,2	24,5	6,0	7,3
123	stargardzki	920	0	20	22,4	22,4	2,4	2,4
124	starogardzki	1 634	0	20,1	23,7	23,7	3,6	3,6
125	staszowski	1 105	0	12,5	16,0	16,0	3,5	3,5
126	strzelecki	299	0	10,4	11,8	11,8	1,4	1,4
127	strzeliński	97	0	15,8	16,5	16,5	0,7	0,7
128	suwalski	420	0	9,9	12,9	12,9	3,0	3,0
129	Suwałki	2 012	45	12,5	19,7	19,7	7,2	7,2
130	szczecinecki	109	0	26,6	27,0	27,0	0,4	0,4
131	szczycieński	1 583	0	25,4	31,7	31,7	6,3	6,3
132	szymborski	197	1	37,2	38,5	38,5	1,3	1,3
133	średzki	622	0	13	16,5	16,5	3,5	3,5
134	śremski	225	295	8,2	9,2	9,6	1,0	1,4
135	świdnicki	3 927	303	13,1	20,0	20,1	6,9	7,0
136	świecki	124	1 150	18,1	18,4	19,4	0,3	1,3
137	Tarnobrzeg	472	169	14,5	16,9	17,1	2,4	2,6
138	tarnobrzeczki	1 202	1 682	15,2	20,7	23,1	5,5	7,9

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
139	Tarnów	145	99	9,1	9,3	9,4	0,2	0,3
140	tczewski	4 505	0	13,8	25,5	25,5	11,7	11,7
141	tomaszowski	1 116	375	17,4	19,8	20,0	2,4	2,6
142	toruński	4 193	0	17,6	29,7	29,7	12,1	12,1
143	trzebnicki	6	0	13,1	13,1	13,1	0,0	0,0
144	Tychy	8 928	1 479	5,5	19,1	19,8	13,6	14,3
145	wadowicki	226	0	12,3	12,7	12,7	0,4	0,4
146	wałbrzyski	6 289	15	18,9	29,2	29,2	10,3	10,3
147	wałęcki	224	280	19,7	21,0	21,5	1,3	1,8
148	Warszawa	257	785	3,8	3,8	3,8	0,0	0,0
149	warszawski zachodni	337	204	6,6	7,3	7,4	0,7	0,8
150	wielicki	779	241	11,6	13,8	14,0	2,2	2,4
151	wieluński	60	747	11,1	11,3	11,9	0,2	0,8
152	wodzisławski	43	17	10,9	11,0	11,0	0,1	0,1
153	wołowski	112	529	20,1	20,8	21,7	0,7	1,6
154	Wrocław	3 328	1 691	5	6,0	6,2	1,0	1,2
155	wrocławski	11 058	909	4,6	24,2	24,6	19,6	20,0
156	wrzesiński	156	43	13,7	14,2	14,3	0,5	0,6
157	wyszkowski	989	0	15	18,4	18,4	3,4	3,4
158	Zabrze	548	804	12,5	13,4	13,8	0,9	1,3
159	Zamość	10	0	14,2	14,2	14,2	0,0	0,0
160	ząbkowiecki	29	0	21,7	21,8	21,8	0,1	0,1
161	zduńskowolski	380	1 034	13,7	15,1	16,2	1,4	2,5
162	zgierski	2 485	6	16,5	20,4	20,4	3,9	3,9

Lp.	Powiat	Nowe miejsca pracy w strefach	Utrzymane miejsca pracy w strefach	Stopa bezrobocia w powiecie wg danych GUS	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy w sse	Stopa bezrobocia bez nowych miejsc pracy i 30% miejsc utrzymanych w sse	Wzrost stopy bezrobocia (w pkt. proc.)	
							[6-5]	[7-5]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
163	Zielona Góra	374	0	8,2	8,8	8,8	0,6	0,6
164	zielonogórski	26	42	14,9	15,0	15,0	0,1	0,1
165	złotoryjski	173	0	26,4	27,5	27,5	1,1	1,1
166	żarski	1	0	17,3	17,3	17,3	0,0	0,0
167	żniński	4	577	22,4	22,4	23,1	0,0	0,7
168	Żory	1 292	24	9,9	17,0	17,0	7,1	7,1
	Polska	182 852	58 742	12,5	13,7	13,8	1,2	1,3

Mapa specjalnych stref ekonomicznych w Polsce

